

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
Інститут інформаційних технологій
Відділ технологій електронного науково-інформаційного обслуговування

***ВІЛ, СНІД та туберкульоз як медико-соціальна
проблема сучасності***
реферативний огляд

Київ – 2017

Реферативний огляд висвітлює питання ВІЛ, СНІД і туберкульозу в сучасному світі.

Укладачі:

Н.В. Добра

Є.О. Корнілова

Відповідальна за випуск:

Л.В. Коновал

ВСТУП

У реферативному огляді подано узагальнену інформацію про стан розробки питання без подання критичної оцінки. Призначення огляду – ознайомлення широкого кола споживачів з інформаційними джерелами, які висвітлюють питання ВІЛ, СНІД і туберкульозу в сучасному світі.

Проблема здоров'я населення за своєю вагою дорівнює проблемі існування нації. В усьому світі такі хвороби, як туберкульоз та ВІЛ-інфекція/СНІД залишаються одними з найбільш серйозних медико-соціальних проблем. На початку ХХІ століття експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я змушені визнати, що ці захворювання несуть загрозу не тільки для окремих країн, але й для всього людства. За останні роки в Україні спостерігається сумна тенденція збільшення кількості хворих на туберкульоз, ВІЛ-інфекцію/СНІД.

Важливе значення в профілактиці хвороб мають спростування міфів і надання достовірної наукової інформації, що дозволить запобігти хворобам, виявити їх на ранніх стадіях і підвищити рівень тривалості життя населення. Поширення знання про туберкульоз, ВІЛ/СНІД дозволить вирішити таку важливу соціальну проблему, як толерантність суспільства в ставленні до хворих.

Знати – означає попередити!

Для розкриття теми до реферативного огляду включені матеріали за період 2005-2016 рр.: друковані видання, які зберігаються у фондах НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, глосарії, інформаційно-аналітичні матеріали, статті з періодичних видань); ті, які представлені в передплачених базах даних (ELSEVIER, EBSCO); інформаційні ресурси Інтернет. Джерельна база подана в рефераті трьома мовами: українською, російською та англійською.

Реферативний огляд – це упорядкований в алфавітній послідовності перелік бібліографічних описів видань за темою огляду. Бібліографічні описи здійснено відповідно до чинних стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT) : стандарт. – Офіц. вид., чинний в Україні від 2007-07-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 46 с.; ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) : стандарт. – На заміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2014-01-01. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – III, 15 с.; ГОСТ Р 7.0.12-2011. Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на русском языке. Общие требования и правила : нац. стандарт Рос. Федерации : введен впервые : введен 2012-09-01 / Федер. агентство по техн. регулированию и метрологии. – М. : Стандартинформ, 2012. – III, 23 с.

Ознайомитися з літературою з фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна у приміщенні Головного корпусу за адресою: проспект Голосіївський, 3.

ЛІТЕРАТУРА З ФОНДІВ НБУВ

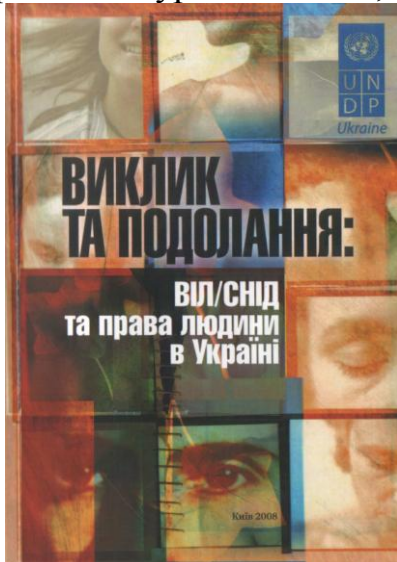
1. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / В. В. Березуцький, Л. А. Васьковець, Н. П. Вершиніна [та ін.] ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. інститут”. – Харків : Факт, 2007. – 384 с.

Розглянуто теоретичні питання безпеки життєдіяльності (БЖ), зокрема, ризику та засобів його аналізу, БЖ за надзвичайних ситуацій, нормативно-правових засад і системи управління щодо БЖ. Наведено історію становлення наукового напрямку “Безпека життєдіяльності”, розкрито суть її основних понять, зокрема, монотонії, стресу, алкогольного сп’яніння, стану тривоги. Запропоновано методику оцінки психологічних властивостей людини, описано систему людина – техніка – середовище. Досліджено наслідки дії алкоголю та наркоманії на людину. Висвітлено боротьбу міжнародних організацій з епідемією ВІЛ/СНІД в Україні. Визначено психологічні причини небезпечної поведінки людей.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА690723

2. Виклик та подолання: ВІЛ/СНІД та права людини в Україні : посібник / ред. А. Скурбаті. – Київ, 2008. – 191 с.

Висвітлено проблеми протидії епідемії ВІЛ/СНІД шляхом забезпечення дотримання прав людини у всіх сферах її життєдіяльності (освіті, охороні здоров’я, сфері праці). Розкрито питання захисту вразливих до ВІЛ-епідемії груп населення, зокрема, ув’язнених, споживачів ін’єкційних наркотиків, мігрантів. Проаналізовано ситуацію й обґрунтовано ефективні шляхи протидії розповсюдженню ВІЛ-епідемії в Україні. Увагу приділено правовому та психологічному захисту даної категорії хворих.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА725466

3. ВІЛ-інфекція/СНІД: проблеми етіології, епідеміології та діагностики / за ред. : В. П. Семиноженка, В. Ф. Москаленка, А. Л. Гуралю. – Київ : Поліграф-Експрес, 2004. – 160 с.

Розглянуто медичну та соціальну значущість ВІЛ-інфекції, а також сутність політики України в галузі боротьби з даною інфекцією. Викладено відомості щодо епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в глобальному масштабі. Проаналізовано епідеміологічні особливості розповсюдження та рушійних сил епідеміологічного процесу ВІЛ-інфекції в державі. Висвітлено питання про епідеміологічні паралелі між гепатитами В, С і ВІЛ-інфекцією. Запропоновано основні критерії (наукові, медичні, економічні) оцінки діагностичних характеристик тест-систем для виявлення антитіл до ВІЛ. Наведено нормативно-правові документи з даного питання.

Шифр зберігання книги у НБУВ: СО26334

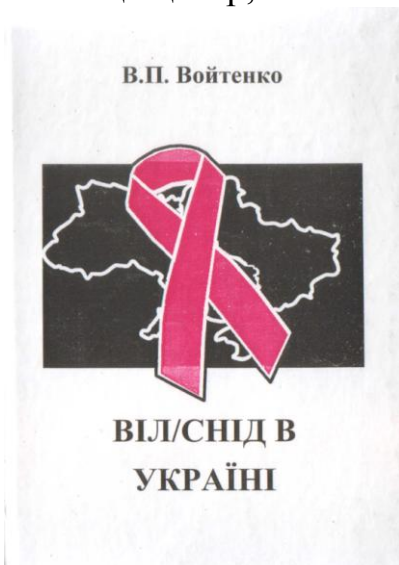
4. ВІЛ/СНІД: політика, профілактика, догляд : метод. посіб. до курсу / Д. Богдан, І. Грига, І. Зубець [та ін.] ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. академія". – Київ : Вид. дім "Києво-Могилян. акад.", 2006. – 140 с.

Розкрито різні аспекти протидії поширенню епідемії ВІЛ/СНІДу, впровадження стратегії зменшення шкоди від вживання наркотиків, підтримки людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом. Охарактеризовано основні моделі наркополітики, що сформувалися в різних країнах світу, виявлено їхні переваги та недоліки. Визначено стратегії профілактики ВІЛ, викладено програми догляду за ВІЛ-позитивними хворими на СНІД людьми в економічному аспекті. Висвітлено проблеми впровадження антиретровірусної терапії.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА674130

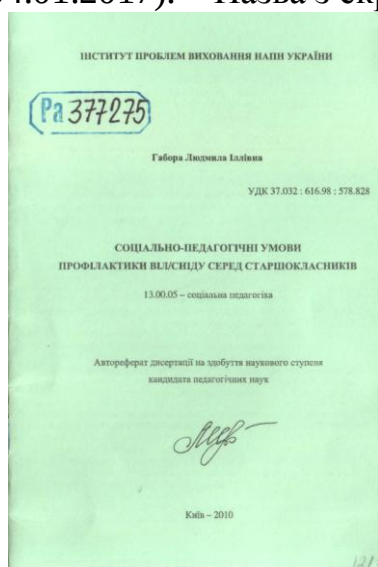
5. Войтенко В. П. ВІЛ/СНІД в Україні / В. П. Войтенко. – Київ : Фітосоціоцентр, 2008. – 262 с.

Наведено загальні відомості про особливості перебігу ВІЛ/СНІДу, етапи його розвитку, питання дерматології та лабораторної діагностики. Розкрито причини та наслідки ВІЛ/СНІДу, його взаємозв'язок з наркоманією та проституцією.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА714149

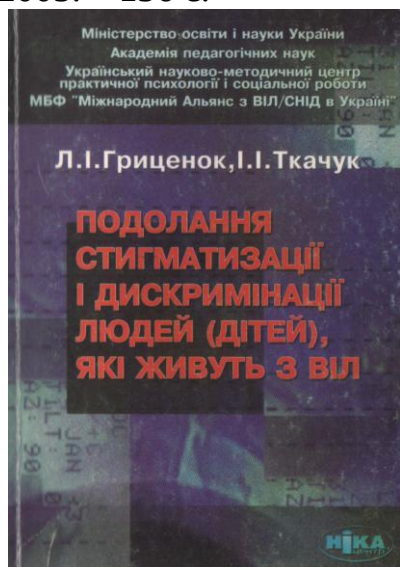
6. Габора Л. І. Соціально-педагогічні умови профілактики ВІЛ/СНІДу серед старшокласників [Електронний ресурс] : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.05 / Габора Людмила Іллівна ; Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2010. – 18 с. – Режим доступу : URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2010/10GLIVSS.zip (Дата перегляду: 04.01.2017). – Назва з екрана.

Визначено теоретико-методологічні основи соціально-педагогічних умов профілактики ВІЛ/СНІД серед старшокласників. Здійснено аналіз досліджуваної проблеми з позиції педагогіки, психології, медицини, соціології, на основі чого уточнено сутність понять “соціально-педагогічна профілактика ВІЛ/СНІД”. Розроблено й апробовано схему соціальної відповідальності в процесі профілактики ВІЛ/СНІД серед старшокласників, яка включає компоненти, критерії, показники. Розроблено й обґрунтовано структурно-функціональну модель профілактики ВІЛ/СНІД серед старшокласників. Розкрито організацію та методику проведення формувального етапу дослідження і результати контрольного експерименту.

Шифр зберігання книги у НБУВ: PA377275

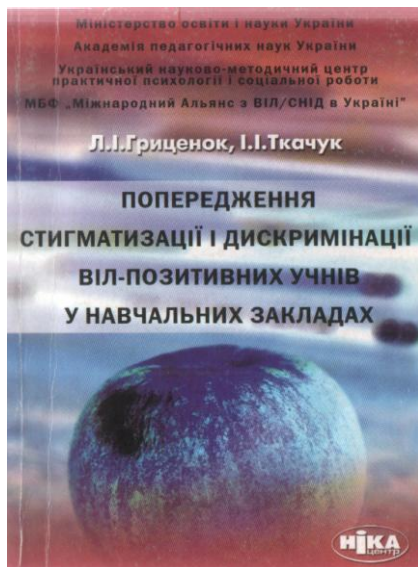
7. Гриценок Л. І. Подолання стигматизації і дискримінації людей (дітей), які живуть з ВІЛ / Л. І. Гриценок, І. І. Ткачук ; Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи АПН України. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – 156 с.

Проаналізовано причини та наслідки стигматизації та дискримінації людей (дітей), хворих на ВІЛ/СНІД. Розглянуто питання протидії стигматизації та дискримінації, розкрито зміст виховної роботи з подолання стигматизації, описано ефективні форми проведення профілактичних занять з дітьми та молоддю, зокрема, активні, театралізовані, інтерактивні ігрові, інтелектуально-пізнавальні, художньо-прикладні. Висвітлено питання формування в учнів толерантного ставлення до людей (дітей), хворих на ВІЛ/СНІД.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА666464

8. Гриценок Л. І. Попередження стигматизації і дискримінації ВІЛ-позитивних учнів у навчальних закладах / Л. І. Гриценок, І. І. Ткачук ; АПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи, МБФ "Міжнар. альянс з ВІЛ/СНІД в Україні". – Київ : Ніка-Центр, 2006. – 140 с.

Розглянуто проблеми поширення ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні, а також причини та наслідки стигматизації та дискримінації, пов'язані з епідемією вірусу імунodefіциту людини. Висвітлено ресурси навчальних закладів у запобіганні та викоріненні стигматизації та дискримінації ВІЛ-позитивних дітей. Описано ефективні форми проведення профілактичних занять, пов'язаних з даними проблемами з дітьми та молоддю.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА682041

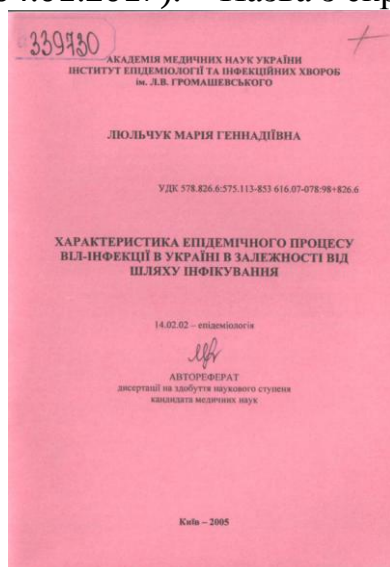
9. Інфекційні хвороби: ВІЛ-інфекція/СНІД : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько ; Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезп. м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики. – Київ : МНІАЦ мед. статистики ; МВЦ “Медінформ”, 2006. – 408 с.

До збірника увійшли документи, що регламентують роботу лікувально-профілактичних закладів як державної, так і приватної форми власності з удосконалення обстеження та надання медичної допомоги носіям ВІЛ-інфекції та хворим на СНІД.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВС43134

10. Люльчук М. Г. Характеристика епідемічного процесу ВІЛ-інфекції в Україні в залежності від шляху інфікування [Електронний ресурс] : автореф. дис... канд. мед. наук : 14.02.02 / Люльчук Марія Геннадіївна ; АМН України, Ін-т епідеміології та інфекц. хвороб ім. Л.В. Громашевського. – Київ, 2005. – 20 с. – Режим доступу : URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2005/05lmgzsi.zip (Дата перегляду: 04.01.2017). – Назва з екрана.

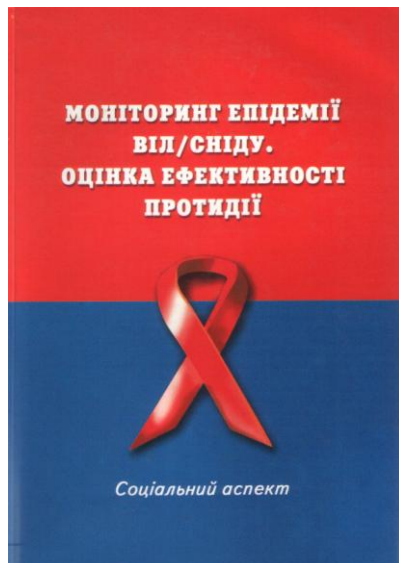

Встановлено залежність між особливостями поширення ВІЛ-інфекції, шляхом інфікування та субтиповою структурою ВІЛ-1, розповсюдженою в Україні. Визначено провідні тенденції поширення епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні та основні етапи розвитку епідемічного процесу. Виявлено взаємозв'язок між шляхом інфікування й особливостями поширення ВІЛ-інфекції в різних регіонах України. Встановлено, що найбільш ураженими являються області Південно-Східного регіону, а найменше – західні області України. Доведено, що на сучасному етапі відбувається сумісний вплив на епідпроцес парентерального (споживання ін'єкційних наркотиків) і

статевого шляхів інфікування. Виявлено, що шлях інфікування може впливати на прояви вірусних інфекцій у межах організму. Встановлено, що споживання ін'єкційних наркотиків призводить до формування у ВІЛ-інфікованих наркоманів мікст-інфекції (опортуністичних інфекцій герпетичної природи та вірусних гепатитів). Проаналізовано динаміку зміни домінуючих субтипів ВІЛ-1 у період перебігу епідемічного процесу 1987-2003 рр. в окремих регіонах України в групах з парентеральним (ін'єкційним) і статевими шляхами інфікування. Доведено домінування субтипу А ВІЛ-1 у більшості областей України, а на Миколаївщині – мультиваріантних штамів і субтипу В.

Шифр зберігання книги у НБУВ: РА339730

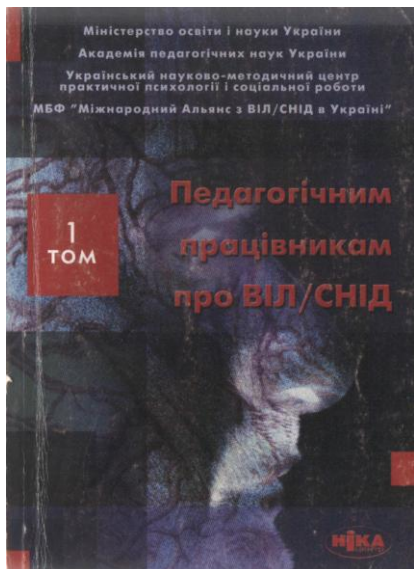
11. Моніторинг епідемії ВІЛ/СНІДУ. Оцінка ефективності протидії (соціальний аспект) / Ю. І. Саєнко, І. Л. Демченко, В. І. Жуков [та ін.] ; Фонд "Інтелект. перспектива". – Київ : Полігр. центр "Фоліант", 2004. – 416 с.

Розглянуто питання методології соціального моніторингу (СМ), технології його реалізації, методи оцінки ефективності соціальних програм/проектів. Описано методи та прийоми планування СМ, спрямованого на допомогу в реалізації даних програм, зокрема, у сфері охорони здоров'я. Розкрито соціальні аспекти поширення епідемії ВІЛ/СНІДУ в Україні.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА662005

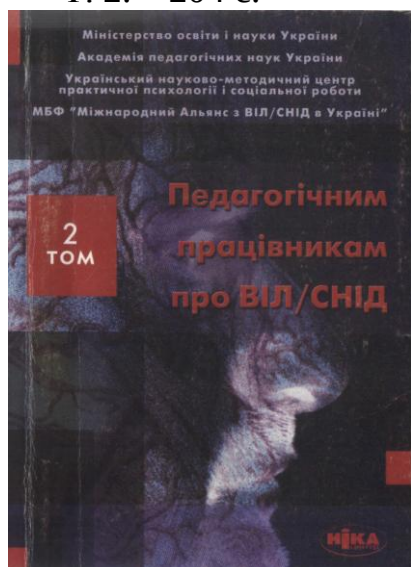
12. Педагогічним працівникам про ВІЛ/СНІД : навч.-метод. посіб. : в 2 т. / упоряд. : Л. І. Гриценюк, А. С. Терніченко, І. І. Ткачук ; Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи АПН України, МБФ “Міжнар. альянс з ВІЛ/СНІД в Україні”. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – Т. 1. – 228 с.

Наведено загальну інформацію про ВІЛ-інфекцію та СНІД, визначено механізм виникнення, шляхи передачі та клінічні прояви захворювання. Розглянуто гіпотези про причини появи та поширення інфекції ВІЛ у світі та СНІД. Виявлено передумови та фактори розвитку пандемії СНІДу, розглянуто соціальні й економічні наслідки даного явища. Досліджено динаміку та регіональні особливості поширення епідемії серед дитячого населення України, визначено найбільш вразливі до ВІЛ-інфекції категорії дітей. Представлено офіційні статистичні дані про поширення ВІЛ-інфекції/СНІДу серед споживачів ін'єкційних наркотиків. Висвітлено питання діагностики, лікування та профілактики захворювання, визначено порядок проведення медичного обстеження з метою виявлення ВІЛ-інфекції. Проаналізовано основні положення вітчизняного законодавства у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД, розглянуто державну політику України щодо його профілактики та соціальні права інфікованих осіб.

Шифр зберігання книги у НБУВ: В348859/1

13. Педагогічним працівникам про ВІЛ/СНІД : навч.-метод. посіб. : в 2 т. / упоряд. : Л. І. Гриценюк, А. С. Терніченко, І. І. Ткачук ; Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи АПН України, МБФ “Міжнар. альянс з ВІЛ/СНІД в Україні”. – Київ : Ніка-Центр, 2005. – Т. 2. – 204 с.

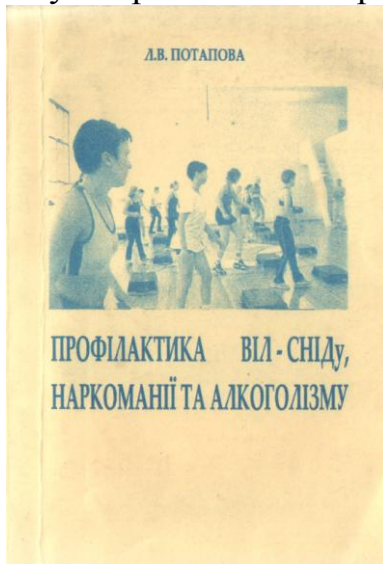

Визначено найбільш уразливі до ВІЛ групи населення, розглянуто особливості розповсюдження інфекції в підлітковому середовищі. Наведено оцінку епідемічної ситуації щодо споживачів ін'єкційних наркотиків, проведено Міжнародним Альянсом з ВІЛ/СНІД в Україні. Розкрито зміст виховної роботи з підлітками та молоддю щодо профілактики ВІЛ/СНІДу, розглянуто сучасні методи та форми її організації. Наведено методику розробки інформаційної кампанії та представлено ефективні стратегії профілактики поширення ВІЛ-інфекції. Проаналізовано діяльність державних і громадських організацій щодо реалізації програм профілактики наркоманії та ВІЛ/СНІДу, акцентовано увагу на необхідності активізації участі підлітків і молоді в профілактичній роботі.

Висвітлено питання психологічної підтримки ВІЛ-інфікованих осіб та їхніх сімей. Проаналізовано вітчизняний і закордонний досвід реалізації та перспективи впровадження програм профілактики поширення ВІЛ.

Шифр зберігання книги у НБУВ: В348859/2

14. Потапова Л. В. Профілактика ВІЛ-СНІДу, наркоманії та алкоголізму : підруч. для вищ. навч. закл. / Л. В. Потапова ; Запоріж. держ. університет. – Запоріжжя, 2003. – 108 с.

Розглянуто шляхи зараження СНІДом. Описано хвороби, що передаються статевим шляхом, а також бактеріальні та вірусні венеричні хвороби. Визначено шляхи профілактики абортів, розкрито зміст понять наркоманії та алкоголізму. Висвітлено основні положення програми “Профілактика наркоманії серед підлітків та молоді”.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА639503

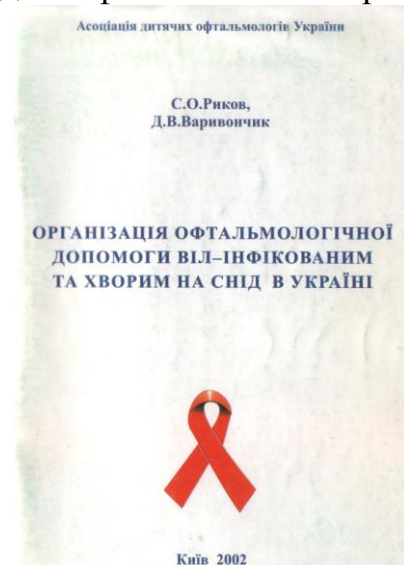
15. Профілактика ВІЛ/СНІД в учнівському та молодіжному середовищі : довід. для соц. працівників, вчителів, шкіл. психологів, батьків / за ред. : І. Ф. Ільїнської, Б. П. Лазоренка ; Держ. соц. служба для сім’ї, дітей та молоді М-ва України у справах молоді та спорту, Ін-т соц. та політ. психології АПН України, Укр. центр профілактики і боротьби зі СНІД МОЗ України. – Київ : Держсоцслужба, 2005. – 204 с.

Наведено інформацію щодо небезпечного захворювання ВІЛ-інфекції/СНІДу, а також програми та методики його профілактики в учнівському та молодіжному середовищі. Охарактеризовано принципи профілактики ВІЛ-інфекції серед ін’єкційних споживачів наркотиків, показано роль сім’ї в профілактиці даного захворювання. Проаналізовано діяльність громадських організацій у зазначеній сфері.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА664429

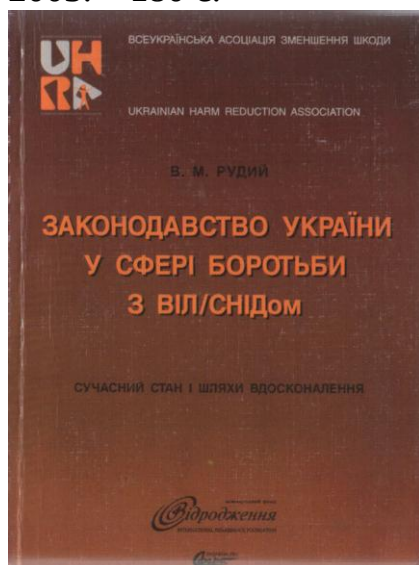
16. Риков С. О. Організація офтальмологічної допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД в Україні / С. О. Риков, Д. В. Варивончик ; Асоц. дит. офтальмологів України. – Київ : Логос, 2002. – 88 с.

Висвітлено основні питання етіології, патогенезу, епідеміології, клініки, діагностики, лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу, діагностики, профілактики ускладнень органа зору. Описано методи самостійної діагностики захворювань органа зору ВІЛ-інфікованими особами.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА625491

17. Рудий В. М. Законодавство України у сфері боротьби з ВІЛ/СНІДом: сучасний стан і шляхи вдосконалення / В. М. Рудий ; Всеукр. асоц. зменшення шкоди, Міжнар. фонд "Відродження". – Київ : Сфера, 2003. – 180 с.

Висвітлено міжнародно-правові аспекти регулювання проблем боротьби з ВІЛ/СНІД. Викладено міжнародні підходи до визначення політики кримінально-правового регулювання проблем ВІЛ/СНІД, забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції серед осіб, які вживають наркотики. Проаналізовано сучасний стан національного законодавства України у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД та наведено рекомендації.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА649803

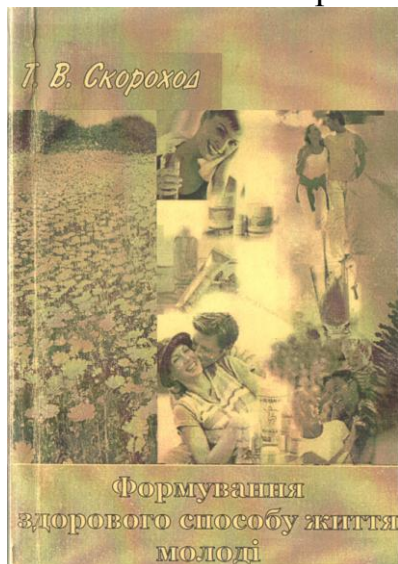
18. Семигіна Т. Політика протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні: роль міжнародної допомоги : за матеріалами дослідження глобальних ініціатив у сфері ВІЛ/СНІДу / Т. Семигіна. – Київ : Агентство “Україна”, 2009. – 144 с.

Проаналізовано вплив міжнародних ініціатив в галузі ВІЛ/СНІД на формування та реалізацію політики охорони громадського здоров'я, а також на формування громадянського суспільства в Україні. Висвітлено теоретико-методологічні засади оцінювання політики та програм в сфері охорони здоров'я, діяльності державних і міжнародних організацій щодо протидії епідемії ВІЛ/СНІД. Оцінено програми Глобального фонду та Світового Банку з даних проблем, що реалізуються в Україні з 2002 р.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА725465

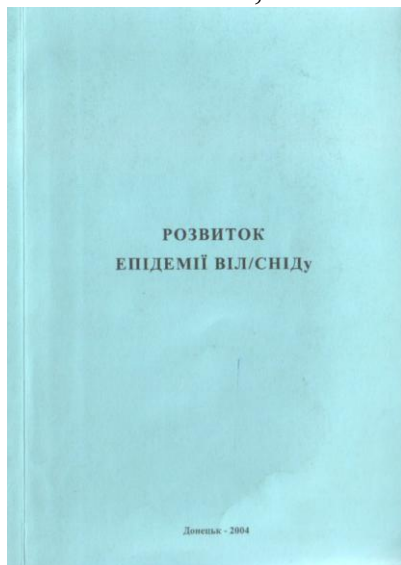
19. Скороход Т. В. Формування здорового способу життя молоді : посібник / Т. В. Скороход ; Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2007. – 216 с.

Розглянуто шкідливі звички, зокрема, куріння та його дію на організм людини, алкоголізм, наркоманію. Проаналізовано вплив алкоголю на основні системи організму людини. Увагу приділено хворобам, на поширення яких впливають шкідливі звички, зокрема, сифілісу, гонореї, СНІДу, вірусному гепатиту, туберкульозу. Досліджено наслідки впливу наркотичних речовин на організм людини залежно від виду наркотиків і способу їх введення.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА709419

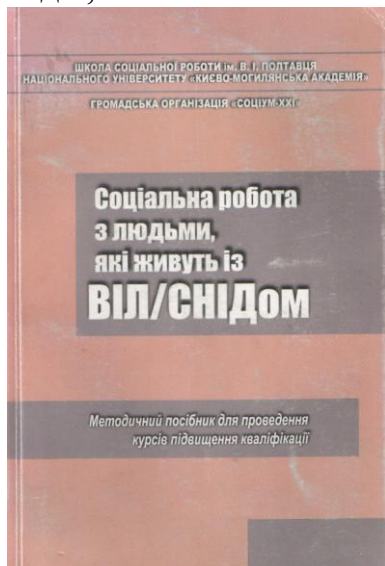
20. Слабкий Г. О. Розвиток епідемії ВІЛ/СНІДу / Г. О. Слабкий, Л. М. Беленська, Т. Г. Петренко. – Донецьк, 2004. – 192 с.

Проаналізовано динаміку та тенденції розвитку епідемії ВІЛ/СНІДу у світі, Україні та великому промисловому регіоні (на прикладі Донецької області). Проведено аналіз епідеміологічної ситуації в Донбасі в 1987-2003 рр. Наведено дані про особливості поширення ВІЛ серед різних вікових груп і розроблено два сценарії розвитку епідемії в Україні за відсутності відповідного втручання. Розглянуто найбільш розповсюджені шляхи передачі ВІЛ-інфекції та засоби профілактики щодо її поширення на регіональному рівні.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА666320

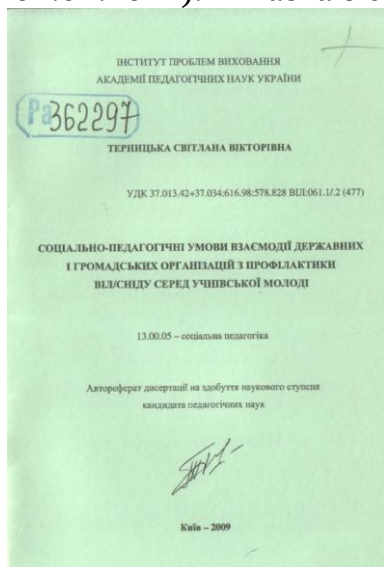
21. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом : метод. посіб. для проведення курсів підвищення кваліфікації / за ред. Т. Семигіної ; Школа соц. роботи ім. В.І. Полтавця Нац. ун-ту “Києво-Могилян. акад.”, Громад. орг. “Соціум-XXI”. – Київ : Вид. дім “Києво-Могилян. акад.”, 2006. – 620 с.

Представлено програму курсів підвищення кваліфікації соціальних працівників, які надають допомогу ВІЛ-позитивним людям. Розглянуто різні аспекти життя хворих на ВІЛ/СНІД. Висвітлено комплексні підходи до організації надання соціальних послуг людям з даною проблемою. Наведено методи профілактики поширення цього захворювання.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА676599

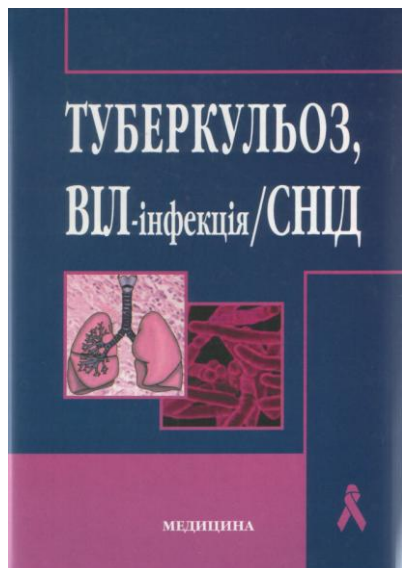
22. Терницька С. В. Соціально-педагогічні умови взаємодії державних і громадських організацій з профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді [Електронний ресурс] : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.05 / Терницька Світлана Вікторівна ; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ, 2009. – 22 с. – Режим доступу : URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2009/09tsvsum.zip (Дата перегляду: 04.01.2017). – Назва з екрана.

Досліджено соціально-педагогічні умови взаємодії державних і громадських організацій з профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади соціально-педагогічної профілактики ВІЛ/СНІДу. Розкрито сутність понять “первинна, вторинна та третинна профілактика”, “взаємодія”, “ефективна взаємодія державних і громадських організацій”, які використовують у різних галузях гуманітарної науки, описано механізми підвищення ефективності міжсекторної взаємодії державних і громадських організацій. Розроблено й апробовано соціально-педагогічну модель взаємодії державних і громадських організацій з профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді. З метою підвищення її ефективності обґрунтовано необхідність забезпечення таких умов: дотримання єдиних цілей і принципів взаємодії; визначення та реалізація спільної мети профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді; визначення і впровадження таких соціально-педагогічних форм взаємодії, які забезпечують інтегративний підхід до профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді; підвищення рівня професійної компетентності фахівців державних і громадських організацій щодо профілактичної роботи, управління взаємодією і залучення додаткових ресурсів. Розроблено програму соціально-педагогічного забезпечення взаємодії державних і громадських організацій з профілактики ВІЛ/СНІД серед учнівської молоді, яку впроваджено в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів.

Шифр зберігання книги у НБУВ: РАЗ62297

23. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД : навч. посіб. / Р. Г. Процюк, В. Ф. Москаленко, В. І. Петренко [та ін.]. – Київ : Медицина, 2009. – 424 с.

Висвітлено епідеміологію, етіологію, патогенез, загальні принципи діагностики та лікування, а також проблеми профілактики туберкульозу, ВІЛ-інфекції/СНІД. Розкрито особливості перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих. Увагу приділено клінічній класифікації ВІЛ-інфекції, особливостям лікування ВІЛ-інфікованих вагітних, вибору схеми антиретровірусної терапії, розробці специфічних вакцин проти ВІЛ-інфекції, профілактиці ВІЛ-інфекції в медичних закладах.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВС48242

24. Фещенко Ю. І. ТБ/ВІЛ/СНІД: модуль для навчання фахівців / Ю. І. Фещенко, В. М. Мельник, Л. В. Турченко. – Київ : Здоров'я, 2003. – 88 с.

Висвітлено основи епідеміології, причини поширення зазначеної патології, організаційну структуру надання спеціалізованої медичної допомоги. Проаналізовано санітарно-освітню роботу серед хворих на туберкульоз (ТБ), вірус імунодефіциту людини (ВІЛ) та синдром набутого імунодефіциту (СНІД). Описано стратегію боротьби з туберкульозом в Україні, адаптовану до міжнародних стандартів. Розглянуто питання діагностики ТБ та ВІЛ/СНІДу в протитуберкульозних закладах, лікування та профілактики хворих.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВС39789

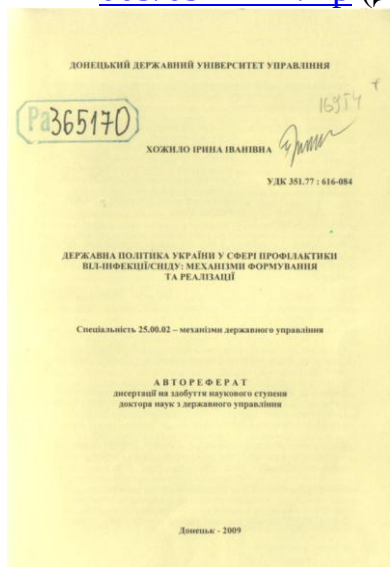
25. Фещенко Ю. І. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція та СНІД : навч. посіб. / Ю. І. Фещенко, В. М. Мельник, Л. В. Турченко. – Київ : Здоров'я, 2004. – 200 с.

Розглянуто питання етіології, патогенезу та клініки туберкульозу, ВІЛ-інфекції та СНІДу, наведено їх класифікації та описано сучасні методи діагностики. Значну увагу приділено питанням лікування та профілактики туберкульозу, ВІЛ-інфекції та СНІДу. Представлено рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я, стандартизовані схеми хіміотерапії захворювань.

Шифр зберігання книги у НБУВ: ВА652713

26. Хожило І. І. Державна політика України у сфері профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу: механізми формування та реалізації [Електронний ресурс] : автореф. дис... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Хожило Ірина Іванівна ; Донец. держ. ун-т управління. – Донецьк, 2009. – 36 с. – Режим доступу : URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2009/09hiimfr.zip (Дата перегляду: 04.01.2017). – Назва з екрана.

Обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо розвитку механізмів формування та реалізації державної політики України у сфері профілактики ВІЛ-інфекції/СНІД. Проаналізовано основні складові механізму державного управління в дослідженій сфері (політичну, організаційну, соціальну, правову, інформаційну, економічну, морально-етичну). Досліджено принципи, методи та засоби управління. Проведено типологізацію моделей державної політики у сфері профілактики ВІЛ/СНІД за умов латентної та концентрованої фази епідемії. Запропоновано технологічну модель оцінювання ефективності управління у сфері профілактики ВІЛ/СНІД. Досліджено вітчизняний і зарубіжний досвід державної політики щодо запобігання поширенню епідемії ВІЛ/СНІД. Обґрунтовано актуальні завдання та розроблено практичні рекомендації щодо забезпечення результативного впливу держави на процес стабілізації епідемії на сучасному етапі.

Шифр зберігання книги у НБУВ: РА365170

СТАТТІ З ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

1. Аналіз ефективності лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні за результатами когортних спостережень / Н. М. Нізова, І. П. Колеснікова, А. О. Боброва [та ін.] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2010. – № 1. – С. 41–46.

Мета роботи – проаналізувати когорти пацієнтів, які розпочали антиретровірусну терапію (АРТ) в Україні від початку її широкомасштабного впровадження, та визначити статистичні показники її ефективності через 12 міс лікування. Застосовано когортний аналіз і статистичний метод обробки даних, одержаних під час періодичних спостережень за групою пацієнтів, які розпочали АРТ в Україні із серпня 2004 р. За результатами когортних спостережень за групою пацієнтів, які розпочинали лікування, представлено узагальнені дані про ефективність АРТ у ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД в Україні. Висновки: через 5 років від початку АРТ продовжують її одержувати майже 70 % пацієнтів, з них 80 % мають функціональний статус “працездатний”, що свідчить про позитивну соціально-економічну модель супроводу хворих на ВІЛ/СНІД на основі командного мультидисциплінарного підходу, що гармонійно поєднує медичні та немедичні складові.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

2. Аналіз захворюваності ВІЛ-інфікованих пацієнтів / В. С. Гойдик, Н. С. Гойдик, В. В. Шухтін, А. І. Гоженко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2011. – № 3. – С. 74–79.

Вивчено структуру захворюваності пацієнтів з ВІЛ-інфекцією/СНІДом, які перебували на стаціонарному лікуванні в Одеському обласному центрі з профілактики та боротьби зі СНІДом, їх віковий склад. Досліджено динаміку зміни відповідних показників у виписаних і померлих пацієнтів. Для вивчення закономірностей зростання або зниження захворюваності на окремі хвороби в пацієнтів з імуносупресією простежено зміни захворюваності в порівнянні з попередніми роками. Проаналізовано 2263 історії хвороби, з'ясовано, що поряд з хворобами зі сталим рівнем (гепатити, пієлонефрит) є низка хвороб, рівень яких зменшується (пневмонії, поширені форми кандидозу, тяжкі анемії) в порівнянні з хворобами, рівень яких збільшується (туберкульоз легень). Зроблено висновки про крайню потребу в подальшому вивченні тенденцій захворюваності в пацієнтів, що може полегшити діагностичний пошук і підвищити ефективність лікування, скоригувати та зробити результативнішими профілактичні заходи.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

3. Бобкова О. В. Обізнаність підлітків щодо проблеми ВІЛ/СНІДу / О. В. Бобкова // Соврем. педиатрия. – 2013. – № 5. – С. 29–31.

Проведено анкетування учнівської молоді з метою виявлення рівня їх обізнаності щодо ВІЛ/СНІДу. За результатами дослідження зроблено висновок про необхідність створення інтегрованої системи подачі інформації підліткам з даної проблеми.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж24603

4. Войтина А. Про реалізацію в навчальних закладах освітніх програм з профілактики ВІЛ/СНІДу та співпрацю з міжнародними організаціями / А. Войтина // Пед. пошук. – 2008. – № 2. – С. 72.

Охарактеризовано освітні програми, що викладаються у навчальних закладах за сприяння міжнародних організацій з метою профілактики наркоманії, ВІЛ/СНІДу, інших

негативних явищ. За результатами моніторингу превентивної освіти дітей і молоді МОН України, проведеного у восьми регіонах України, зроблено висновок про ефективність її реалізації.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69028

5. Зозуляк В. І. Виявлення у хворих ко-інфекції туберкульозу і ВІЛ/СНІДу на догоспітальному етапі / В. І. Зозуляк, І. І. Пилипенко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2011. – № 2. – С. 92–95.

На підставі даних обстеження 39 хворих з ко-інфекцією туберкульозу (ТБ) і ВІЛ/СНІДу встановлено алгоритм ознак діагностики поєднаної патології на догоспітальному етапі. Проаналізовано якість підготовки студентів у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за цією темою, що сприятиме своєчасному виявленню, профілактиці та лікуванню хворих з ко-інфекцією ТБ/ВІЛ.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

6. Іоффе С. Є. Тягар ВІЛ/СНІДу в державах світу та в Україні / С. Є. Іоффе, А. А. Суханова // Здоров'є жінчини. – 2012. – № 3. – С. 40–43.

Зазначено, що наприкінці ХХ ст. людство спіткала раніше невідома інфекція, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ). ВІЛ було знайдено в 1983 р. у процесі дослідження етіології пневмоцистної пневмонії та саркоми Капоші. Автори – Люк Монтаньє (Інститут Пастера у Франції) і Роберт Гало (Національний інститут раку в США) – за відкриття ВІЛ удостоєні Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини. За допомогою методу молекулярної філогенії доведено, що інфекція, утворившись на початку 1980 р. в одній з найбідніших держав Африки – в Ефіопії, одержала пандемічний характер. За Об'єднаною програмою ООН по ВІЛ/СНІД і Всесвітньої організації охорони здоров'я та згідно з доповіддю “Об'єднаної програми ООН по ВІЛ/СНІДу у 2009 р. (ХІІ 2010)” з моменту початку епідемії ВІЛ заразилися майже 60 млн людей; 25 млн – померли від захворювань, пов'язаних з ВІЛ. Пандемію ВІЛ-інфекції визнано найбільш згубною епідемією в історії людства, проте особливості її збудника, залежність його поширення від економіки, соціального стану населення країн і можливості медичної профілактики досліджено недостатньо.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж23282

7. Клименко Н. В. Профілактика ВІЛ/СНІДу: українські реалії / Н. В. Клименко, Т. В. Семигіна // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Пед., психол. науки та соц. робота. – Київ, 2010. – Т. 110. – С. 66–70.

Надано результати вивчення стану виконання поточних профілактичних заходів протидії епідемії ВІЛ/СНІДу. Розглянуто профілактичні заходи, задекларовані державою, та міжнародні зобов'язання України в сфері профілактики поширення ВІЛ/СНІДу, оцінено стан дотримання цих зобов'язань. Надано експертні оцінки профілактичних заходів і практичні рекомендації щодо їх вдосконалення.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69184

8. Лях Т. Л. Просвітницька робота щодо профілактики ВІЛ/СНІДу в закладах освіти / Т. Л. Лях // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2010. – Вип. 183, ч. 2. – С. 58–61.

Проаналізовано напрями профілактики ВІЛ/СНІД серед дітей, підлітків і молоді в закладах освіти України.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69408

16. Особливості перебігу ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні: аналіз клінічної стадії СНІД / А. М. Щербінська, С. М. Антоняк, О. М. Кравченко [та ін.] // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2002. – № 4. – С. 60–62.

Представлені дані про те, що в Україні з кожним роком збільшується кількість хворих на СНІД. Проаналізовані стадії клінічного перебігу – СНІД-АК і СНІД, що дозволило встановити переважаючі форми захворювання: провідними опортуністичними хворобами при ВІЛ-інфекції є туберкульоз (легеневий і позалегеневий), а також захворювання центральної нервової системи (нейроСНІД).

Шифр зберігання у НБУВ: Ж23543

10. Піддубна А. І. Клінічні прояви ВІЛ-інфекції/СНІДу / А. І. Піддубна, М. Д. Чемич // Вісн. Сум. держ. ун-ту. Сер. Медицина. – 2010. – № 2. – С. 128–134.

Викладено дані про частоту виявлення вторинних захворювань у ВІЛ-інфікованих осіб Сумської області. У регіоні зафіксовано тенденцію до збільшення кількості осіб з ВІЛ-позитивним статусом, які потребують надання стаціонарної медичної допомоги. У більшості випадків клінічна картина та тяжкість захворювання визначалися поєднанням декількох опортуністичних інфекцій. У хворих на СНІД здебільшого відзначалися клінічні варіанти з ураженням нервової системи. Серед захворювань органів дихання переважали бактеріальна пневмонія та туберкульоз. Зафіксовано високу частоту поєднання ВІЛ, парентеральних вірусних гепатитів та опійної наркоманії.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69231/мед.

11. Піщенко Г. Соціокультурні та геополітичні чинники поширення наркоманії та ВІЛ/СНІДУ в Україні / Г. Піщенко, О. Тущенко // Право України. – 2005. – № 2. – С. 73–77.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж27747

12. Проблеми ВІЛ-інфекції в практиці сімейного лікаря / М. Б. Служинська, О. М. Кутинська, І. В. Штойко [та ін.] // Сімейна медицина. – 2013. – № 5. – С. 26–29.

Розглянуто питання діагностики ВІЛ-інфекції лікарем загальної практики. Звернуто увагу на особливості під час встановлення діагнозу та можливості сімейного лікаря в діагностиці та лікуванні таких хворих. Наведено клінічні приклади з практики. Висвітлено епідеміологічну ситуацію у Львівській області та Україні. Розглянуто чинну нормативно-правову базу з питань ВІЛ/СНІДу.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж22874

13. Процюк Р. Г. ВІЛ-інфекція/СНІД – актуальна проблема в Україні / Р. Г. Процюк, Є. Р. Процюк // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2011. – № 2. – С. 69–81.

Проаналізовано епідемічну ситуацію з ВІЛ-інфекції/СНІДу у світі та Україні. Динаміка реєстрації нових випадків ВІЛ-інфікованих осіб в Україні за останніх 10 років зросла на 146,9 % або в 2,5 рази (з 17,5 на 100 тис. населення у 1999 р. до 43,2 на 100 тис. населення у 2009 р.). Захворюваність на СНІД зросла на 246,4 % або в 3,5 рази (з 2,8 на 100 тис. населення у 2002 р. до 9,7 на 100 тис. населення у 2009 р.). Показник смертності

хворих на СНІД зріс на 229,4 % або в 3,3 рази (з 1,7 на 100 тис. населення у 2002 р. до 5,6 на 100 тис. населення у 2009 р.).

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

14. Рингач Н. О. Демографічна ситуація в Україні у контексті епідемії ВІЛ/СНІДу / Н. О. Рингач // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2011. – № 1. – С. 6–12.

Розкрито демографічну ситуацію в Україні з огляду на поширення епідемії ВІЛ/СНІДу. Вагомість цього потужного дестабілізаційного чинника визначено за допомогою оцінок середнього віку смерті від СНІДу та впливу смертності внаслідок цієї причини на зміну показника тривалості життя. Висвітлено особливості рівнів і динаміки передчасної смертності населення від інфекційних і паразитарних хвороб в Україні та країнах Європейського Союзу, зокрема статеву диференціацію. Розраховано величини потенційного збільшення тривалості життя за умови повного уникнення втрат людського життя через СНІД.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

15. Семигіна Т. Висвітлення ВІЛ/СНІДу у друкованих ЗМІ: результати всеукраїнського моніторингу найпопулярніших газет і журналів / Т. Семигіна // Магістеріум. Соц. робота і охорона здоров'я. – Київ, 2006. – Вип. 25. – С. 64–69.

Наведено результати всеукраїнського моніторингу найпопулярніших друкованих засобів масової інформації щодо висвітлення проблем ВІЛ/СНІД. Зокрема, розкрито такі питання: медіа-дискурс та епідемія СНІД; кількість та обсяг публікацій; ключові теми публікацій; ключові герої публікацій, ставлення до ВІЛ-позитивних людей і джерела інформації; аргументованість та якість статей. Результати дослідження свідчать про підвищення рівня зацікавленості журналістів у темі ВІЛ/СНІД, проте якість та аргументованість статей потребують значного покращання.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж70430

16. Семигіна Т. Відповідь на поширення ВІЛ/СНІДу: знаряддя політики для протидії епідемії / Т. Семигіна // Політ. менеджмент. – 2010. – № 4. – С. 103–112.

Розглянуто теоретичні підходи до визначення та застосування інструментів політики, а також різновиди інструментів політики, що використовуються для профілактики та боротьби з епідемією ВІЛ/СНІДу.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж24488

17. Семигіна Т. В. ВІЛ/СНІД на сторінках українських газет і журналів: соціальний аспект проблеми / Т. В. Семигіна, І. В. Зубець, І. М. Грига // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Пед., психол. науки та соц. робота. – Київ, 2005. – Т. 47. – С. 77–83.

З'ясування того, яким чином подається ВІЛ/СНІД у мас-медіа, дає змогу оцінити суспільну думку щодо цього питання та дослідити, наскільки в публічному дискурсі поширена практика висвітлення моделей безпечної поведінки, що могло б вплинути на зменшення рівня поширеності захворювання. Розглянуто особливості висвітлення ВІЛ/СНІД на сторінках найпопулярніших друкованих ЗМІ України, наведено результати відповідного дослідження.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69184

18. Семигіна Т. В. Вплив глобальних ініціатив у сфері ВІЛ/СНІДу на політику і систему охорони здоров'я України / Т. В. Семигіна // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 3/4. – С. 64–68.

Представлені результати перших етапів дослідження впливу глобальних ініціатив у галузі ВІЛ/СНІД на систему охорони здоров'я України. Наведені оцінки експертів, представників місцевих органів і влади, недержавних організацій, провайдерів і споживачів послуг ВІЛ-сервісних організацій стосовно теперішньої ситуації розвитку ВІЛ-сервісу в Україні, а також реалізації політики протидії епідемії ВІЛ/СНІД. Увагу приділено оцінкам впливу впровадження програм Глобального фонду для боротьби зі СНІД, туберкульозом і малярією.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж25956

19. Семигіна Т. В. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні: соціально-політичні аспекти / Т. В. Семигіна // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Пед., психол. науки та соц. робота. – Київ, 2009. – Т. 97. – С. 75–80.

Розглянуто соціальні наслідки епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні (витрати на подолання епідемії, вплив на економічний розвиток, демографічну ситуацію, появу нових груп соціально уразливих людей тощо). На підставі аналізу прогалин і перешкод в організації системи охорони громадського здоров'я та політики протидії епідемії запропоновано практичні рекомендації для зміни ситуації.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69184

20. Семигіна Т. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні: що змінює міжнародна допомога? / Т. Семигіна // Магістеріум. Соц. робота і охорона здоров'я. – Київ, 2008. – Вип. 32. – С. 35–43.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж70430

21. Семигіна Т. В. Політика протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні: між надіями та розчаруваннями? / Т. В. Семигіна // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Політ. науки. – Київ, 2007. – Т. 69. – С. 22–27.

Представлено результати першого етапу дослідження впливу глобальних ініціатив у сфері ВІЛ/СНІДу на систему охорони здоров'я. Окреслено зміст та особливості реалізації політики протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні; визначено динаміку її формування за фінансової підтримки Глобального Фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією, а також проблеми, що виникають.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69184/Політ.н.

22. Устінов О. Стратегія подолання ВІЛ-інфекції в Україні: професійний погляд на проблему / О. Устінов // Укр. мед. часопис. – 2013. – № 6. – С. 30–32.

Для того щоб зупинити епідемію ВІЛ-інфекції/СНІДу, необхідно в ідеалі виявити усіх ВІЛ-інфікованих осіб, сформувавши в них прихильність до лікування та забезпечити охоплення антиретровірусною терапією. Крім того, необхідно провести інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення взагалі та груп ризику зокрема, спрямовану на профілактику передачі ВІЛ усіма можливими шляхами.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж15767

23. Фещенко Ю. І. Контроль за туберкульозом в Україні на сучасному етапі / Ю. І. Фещенко, С. О. Черенько // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2010. – № 3. – С. 5–13.

Проаналізовано епідемічну ситуацію щодо туберкульозу в Україні на кінець 2010 р. Зроблено висновок, що досягнуте зниження захворюваності та смертності від туберкульозу можна вважати тимчасовим, оскільки на тлі стабілізації та поліпшення епідеміологічної ситуації стосовно звичайного туберкульозу через поширення епідемії ВІЛ/СНІДу та нагромадження систематичних помилок у реалізації Загальнодержавної програми протидії захворюванню на туберкульоз у 2007-2011 рр. набувають надзвичайної актуальності дві проблеми: збільшення захворюваності та смертності від ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ; поширення мультирезистентного туберкульозу, зокрема з розширеною резистентністю, що знижує ефективність лікування хворих з новими випадками туберкульозу та підвищує його вартість. Ці проблеми на сьогодні ще не позначилися на загальній епідемічній ситуації, але будуть стрімко поширюватися в разі зволікання з їхнім розв'язанням.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

24. Чемич М. Д. Клініко-епідеміологічні особливості ВІЛ-інфекції / М. Д. Чемич, А. І. Піддубна // Вісн. Сум. держ. ун-ту. Сер. Медицина. – 2009. – № 2, т. 1. – С. 173–184.

Наведено дані про поширення ВІЛ-інфекції у світі. Встановлено, що ВІЛ/СНІД залишається найважливішою медичною та соціальною проблемою людства. Представлено епідеміологічну характеристику інфекції залежно від гендерного розподілу, шляхів інфікування, вікових особливостей уразливих груп населення. Висвітлено особливості клінічних проявів СНІДу. Проаналізовано епідемічну ситуацію з ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні та Сумській області.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж69231/мед.

25. Черенько С. О. Проблеми ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ в Україні / С. О. Черенько, Л. В. Щербакова // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2010. – № 1. – С. 18–23.

Наведено результати аналізу епідеміологічної ситуації щодо ко-інфекції туберкульоз/СНІД в Україні за період з 2000 до 2009 р. включно, а також причин і термінів смерті хворих від ко-інфекції. Встановлено, що головними причинами неточної інформації щодо епідеміологічних показників і високого рівня летальності від ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ є дефекти диспансерного спостереження за хворими в центрах СНІДу та недостатня співпраця між фтизіатричною службою і службою профілактики та боротьби зі СНІДом на регіональному рівні.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж100471

26. Шупенько М. М. Проблеми розбудови національної системи моніторингу і оцінки ВІЛ/СНІДу. Профілактика вертикальної трансмісії / М. М. Шупенько, С. В. Іванов, О. Є. Федоренко // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2006. – № 3. – С. 94–99.

Розглянуті основні заходи з контролю розвитку епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні. Приділена увага можливостям зниження кількості ВІЛ-інфікованих новонароджених. Аргументована необхідність активного залучення дерматовенерологічної служби до боротьби з ВІЛ/СНІДом.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж23543

27. Юрченко О. В. Епідеміологічний нагляд за розвитком епідемії ВІЛ/СНІДу: (аналіт. огляд л-ри) / О. В. Юрченко, В. Г. Панченко // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 2. – С. 131–136.

Наведені дані наукової літератури про ефективність використання різноманітних методів епідеміологічного нагляду за розвитком епідемії ВІЛ/СНІД.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж25956

28. Юрченко О. В. Про шляхи забезпечення ефективної протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в столиці України / О. В. Юрченко // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 1. – С. 72–76.

Проаналізована Київська міська комплексна міжсекторальна програма протидії епідемії ВІЛ/СНІД в столиці України.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж25956

29. Якобчук А. В. Комплексний підхід до лікування ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД: (огляд л-ри) / А. В. Якобчук // Україна. Здоров'я нації. – 2008. – № 1. – С. 163–169.

Досліджено історичні аспекти прогресу лікування ВІЛ/СНІДу, клінічного використання різних комбінацій високоактивної антиретровірусної терапії. Узагальнено рекомендації для практичного використання.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж25956

30. Якобчук А. В. Особливості та взаємовплив ВІЛ/СНІДу і туберкульозу: (огляд л-ри) / А. В. Якобчук // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 3/4. – С. 76–82.

Висвітлені питання епідеміології ВІЛ/СНІД і туберкульозу, особливостей ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу, запропоновані шляхи профілактики цих патологій.

Шифр зберігання у НБУВ: Ж25956

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Александріна Т. А. Кроки держави щодо формування та подальшої реалізації державної політики у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу [Електронний ресурс] / Т. А. Александріна // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 3. – С. 12–13. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_3_6 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.
2. Аналіз реалізації Регіональної програми протидії захворюванню на туберкульоз у Чернівецькій області [Електронний ресурс] / Л. Д. Тодоріко, І. О. Сем'янів, І. І. Гавриш [та ін.] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2014. – № 2. – С. 94–99. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2014_2_18 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Мета роботи – проаналізувати ефективність реалізації Регіональної програми протидії захворюванню на туберкульоз у Чернівецькій області. Здійснено статистичний аналіз офіційних показників діяльності протитуберкульозної служби Чернівецької області за останні роки. Протитуберкульозна робота в Чернівецькій області спрямована на виконання Закону України № 4565-VI від 22.03.2012 р. “Про протидію захворюванню на туберкульоз”. Захворюваність на активний туберкульоз усіх форм у Чернівецькій області за 2013 р. знизилася від 48,5 на 100 тис. населення у 2012 р. до 45,9 на 100 тис. населення (в Україні у 2012 р. – 68,1 на 100 тис. населення, у 2013 р. – 67,9). Частота рецидивів туберкульозу (легеневих і позалегеневих) у 2012 р. становила 9,8 на 100 тис. населення, у 2013 р. – 6,6 (в Україні у 2012 р. – 12,4 на 100 тис. населення, у 2013 р. – 9,6). Висновки: основними проблемами реалізації Регіональної програми протидії захворюванню на туберкульоз у Чернівецькій області є такі: хіміорезистентний туберкульоз із множинною лікарською стійкістю, що спостерігається майже в 19 % хворих з уперше діагностованим туберкульозом (дуже погана прогностична ознака для контролю над епідемією туберкульозу загалом); недостатня ефективність лікування (через високий рівень невдачі його та смертності); низька якість досліджень на виявлення кислотостійких бактерій у біологічних матеріалах у загальній мережі.
3. Аналіз розповсюдженості туберкульозу у ВІЛ-інфікованих осіб та ефективність їх лікування у Луганській області [Електронний ресурс] / Ю. Г. Пустовий, В. В. Баранова, Г. М. Ронко, І. Е. Скібіна // Укр. мед. альманах. – 2013. – № 1. – С. 93–95. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uma_2013_16_1_30 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

У статті аналізуються час виявлення туберкульозу у хворих на ВІЛ-інфекцію, розповсюдженість туберкульозного процесу при асоціації з ВІЛ-інфекцією й ефективність лікування цієї категорії хворих.
4. Антоненко Ж. В. Актуальність підвищення якості надання послуг у сфері ВІЛ/СНІДу в м. Києві [Електронний ресурс] / Ж. В. Антоненко, О. В. Юрченко // Україна. Здоров'я нації. – 2015. – № 4. – С. 94–97. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2015_4_20 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

Мета роботи – дослідити стан надання послуг людям, які живуть з ВІЛ, у м. Київ у контексті сучасних вимог щодо протидії епідемії ВІЛ/СНІДу. Проаналізовано й узагальнено певні показники щодо ВІЛ/СНІДу. Використано інформаційно-аналітичний і статистичний методи. Встановлено, що наявна в м. Київ система надання послуг у сфері ВІЛ/СНІДу потребує покращання. Серед основних прогалин у системі виявлено такі: обґрунтовані оціночні дані щодо чисельності груп підвищеного ризику та людей, які живуть з ВІЛ, відсутні; рівень охоплення диспансерним спостереженням осіб, яким за результатами скринінгу підтверджено ВІЛ-інфекцію, у край низький; діючий порядок виявлення та реєстрації випадків ВІЛ-інфекцій у разі звернення населення до медичних закладів потребує оптимізації; причини стрімкого поширення ВІЛ-інфекції статевим шляхом (передусім серед чоловіків) не встановлено; дані рутинного епіднагляду не надають змоги об'єктивно оцінити вплив наявних профілактичних інтервенцій; наявні показники епідемічного процесу не відображають реальної ситуації, оскільки значна частина випадків ВІЛ-інфекції, СНІДу та смерті від СНІДу залишаються поза системою обліку та реєстрації.

5. Асмолов О. К. Аналіз захворюваності на туберкульоз населення Одеської області за 2009-2011 рр. [Електронний ресурс] / О. К. Асмолов, О. Є. Шпота // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 1. – С. 72–75. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_1_15 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Мета роботи – аналіз епідемічної ситуації в Одеському регіоні із зазначенням провідних причин, а також пропозиції щодо подальшого покращання. Проаналізовано основні показники згідно з офіційними “Показниками протитуберкульозної служби у Одеській області” за трирічний період. Аналіз показників захворюваності на туберкульоз на Одещині за 2011 р. у порівнянні з 2009 та 2010 рр. засвідчив негативну динаміку – він перевищує епідемічний поріг. Набувають надзвичайної актуальності проблеми підвищення рівня захворюваності та смертності від ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ і поширення мультирезистентного туберкульозу. Висновки: у 2011 р. захворюваність на туберкульоз на Одещині перевищувала загальні показники по Україні. Спостережено зростання рівня захворюваності на туберкульоз на Одещині в порівнянні з попереднім. Це можна пояснити кількома чинниками, а саме: зростанням кількості хворих з мультирезистентним туберкульозом; зростанням захворюваності на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ; покращанням діагностики (більше населення підлягало профілактичним оглядам, зокрема флюорографічному дослідженню).

6. Бабкина Т. М. Диагностика ВИЧ-ассоциированного туберкулеза легких: роль компьютерной томографии [Електронний ресурс] / Т. М. Бабкина, А. М. Чеботарева // Лучевая диагностика, лучевая терапия. – 2013. – № 1. – С. 52–59. – Режим доступа : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ldlt_2013_1_11 (Дата перегляду: 23.02.2017). – Назва з екрана.

У статті проведено дослідження інформативності комп'ютерної томографії високої роздільності в діагностиці СНІД-асоційованого туберкульозу легень, в оцінці супутніх рентгенологічних симптомів СНІД-асоційованого ураження органів грудної порожнини.

7. Білак-Лук'янчук В. Й. Результати соціологічного дослідження серед студенської молоді з питань ВІЛ-інфекції/СНІДу [Електронний

ресурс] / В. Й. Білак-Лук'янчук // Україна. Здоров'я нації. – 2016. – № 4. – С. 187–192. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2016_4_31 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті оцінено рівень знань студентів 13 факультетів Ужгородського національного університету щодо шляхів інфікування ВІЛ, визначено тенденції, що залежать від віку та статі респондентів, місця проживання. Встановлено залежність між рівнем знань про шляхи передачі ВІЛ і рівнем толерантності до ВІЛ-позитивних людей.

8. Бобкова О. В. Обізнаність підлітків щодо проблеми ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс] / О. В. Бобкова // Соврем. педиатрия. – 2013. – № 5. – С. 29–31. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sped_2013_5_7 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Проведено анкетування учнівської молоді з метою виявлення рівня їхньої обізнаності щодо ВІЛ/СНІДу. За результатами дослідження зроблено висновок про необхідність створення інтегрованої системи подачі інформації підліткам з даної проблеми.

9. Василик В. С. Інтерактивні тренінги навчання життєвих навичок у попередженні ВІЛ/СНІДу серед школярів міста [Електронний ресурс] / В. С. Василик, О. М. Крекотень // Мед. освіта. – 2013. – № 1. – С. 21–23. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2013_1_7 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

При опитуванні школярів 8-10 класів з питань поінформованості про ВІЛ-інфекцію виявлена суттєва різниця у школах, де проводилися превентивні втручання.

10. ВИЧ/СПИД-ассоциированный туберкулез в первые годы XXI века в Запорожский области [Электронный ресурс] / А. А. Растворов, А. И. Ахтырский, С. Д. Лихолит [и др.] // Запорож. мед. журнал. – 2008. – № 5. – С. 45–47. – Режим доступа : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zmzh_2008_5_17 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Название с экрана.

У 2001-2007 рр. у Запорізькій області відзначаються зростаючі темпи розповсюдження ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу. Складність діагностики туберкульозу у ВІЛ-інфікованих пов'язана з незначним виявленням МБТ бактеріоскопічним методом, подібними клінічними проявами захворювань, наявністю важких супутніх захворювань. На ранніх стадіях ВІЛ-інфекції переважають обмежені форми легеневого та позалегового туберкульозу, а на пізніх стадіях ВІЛ-інфекції та СНІДу – гостропрогресуючі та розповсюджені процеси. Для ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу характерна висока летальність. У 2/3 випадків причиною смерті є прогресування ВІЛ/СНІД-інфекції.

11. ВІЛ-асоційований туберкульоз на Полтавщині [Електронний ресурс] / В. Г. Бондаренко, А. К. Вородюхіна, М. В. Куліш [та ін.] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 3. – С. 72–75. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tikhvil_2013_3_17 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

У статті визначено рівень захворюваності, смертності, клініко-рентгенологічні вияви й ефективність лікування ВІЛ-асоційованого туберкульозу в Полтавській області.

12. Вперше діагностований ВІЛ/СНІД-асоційований туберкульоз: особливості клінічного перебігу та причини смерті хворих [Електронний ресурс] / О. С. Шальмін, О. М. Разнатовська, Р. М. Ясінський [та ін.] // Запорозж. мед. журнал. – 2013. – № 3. – С. 70–72. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zmzh_2013_3_21 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано 22 амбулаторні картки хворих, які померли від вперше діагностованого ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу. Встановлено, що значна частина хворих вела асоціальний спосіб життя, пацієнти страждали на алкоголізм чи наркоманію. Частіше туберкульоз розвивався на фоні ВІЛ-інфекції. Більшість хворих мали дисеміновану та інфільтративну форми легеневого туберкульозу, у третини з них поєднувалися легенева та позалегенева локалізація туберкульозу. Значна кількість пацієнтів мали низьку прихильність до лікування як протитуберкульозними препаратами, так і антиретровірусними та виражений імунodefіцит. Переважна частина хворих померла від прогресування туберкульозу.

13. Габорець Т. Л. Сучасний підхід до організації медичної допомоги хворим на ВІЛ-асоційований туберкульоз в Україні за принципом “дві хвороби – один пацієнт” [Електронний ресурс] / Т. Л. Габорець // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2014. – № 3. – С. 90–96. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2014_3_18 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Останнім часом в Україні спостерігається ріст захворюваності на поєднану патологію ВІЛ/туберкульоз. Станом на 01.01.2014 р. під наглядом перебувало 16175 ВІЛ-інфікованих з діагнозом туберкульозу. Принципом сучасного підходу до організації медичної допомоги хворим на ко-інфекцію ВІЛ/туберкульоз є “дві хвороби – один пацієнт”, тобто під час лікування двох хвороб одночасно в центрі уваги має бути пацієнт. Профілактична терапія ізоніазидом є надійним та ефективним методом лікування для людей, які живуть з ВІЛ. Її мета – запобігання прогресуванню недавньої та реактивація латентної мікобактеріальної інфекції.

14. Грищенко С. В. Превентивна освіта як профілактика ВІЛ/СНІДУ серед учнівської молоді [Електронний ресурс] / С. В. Грищенко // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2014. – Вип. 122. – С. 71–76. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2014_122_19 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

У статті охарактеризовано превентивну освіту як засіб формування здорового способу життя та профілактику ВІЛ/СНІДУ серед учнівської молоді. Розкрито комплексний підхід до вирішення проблеми профілактики ВІЛ/СНІДУ, що істотно підвищує її ефективність. Визначено, що результатом профілактики ВІЛ/СНІДУ в плані запобігання поширення ВІЛ/СНІДУ є впровадження в молодіжне середовище програми позитивної мотивації до здорового способу життя та формування соціально значущих, загальноприйнятих форм поведінки.

15. Давиденко А. С. ВІЛ/СНІД і туберкульоз як об'єкти медико-географічного картографування [Електронний ресурс] / А. С. Давиденко // Вісн. геодезії та картографії. – 2010. – № 6. – С. 22–

28. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgtk_2010_6_9 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Розглянута проблема розповсюдження епідемій ВІЛ/СНІДу та туберкульозу як об'єктів медико-географічного картографування. Трактуються поняття соціально небезпечних хвороб. Виділені особливості застосування картографічного методу, зокрема використання ГІС-технологій, та їх дослідження (на прикладі ВІЛ/СНІДу та туберкульозу). Проаналізовано розповсюдження даних хвороб для визначення їхніх загальних і відмінних особливостей. Представлені чотири стадії наслідків розвитку даних епідемій і модель інформаційного забезпечення картографування вибраних для дослідження хвороб.

16. Дацюк В. В. Державна політика з протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу: шляхи подолання дискримінації [Електронний ресурс] / В. В. Дацюк // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Сер. Держ. управління. – 2016. – № 2. – С. 121–126. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2016_2_18 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті досліджуються проблеми стигми та дискримінації людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом. Зокрема, виділені причини стигми та дискримінації в закладах охорони здоров'я, серед яких: недостатні знання персоналу про шляхи передавання та ризики інфікування ВІЛ; упереджене ставлення та необґрунтовані припущення щодо статевого життя людей, які живуть з ВІЛ; страх медичних працівників інфікуватися на робочому місці. Як наслідок – знижується якість надання допомоги ВІЛ-інфікованим чи хворим. На прикладі досвіду деяких країн показано, що зниження стигматизації та дискримінації не лише приводить до адаптації й інтеграції людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом, у суспільне життя, а й сприяє зниженню поширеності ВІЛ/СНІДу. Наголошується, що стратегічна політика держави у сфері охорони здоров'я має захищати права ВІЛ-інфікованих та надавати їм можливість брати безпосередню участь в ухваленні рішень, що стосуються ВІЛ/СНІДу на законодавчому рівні. Акцентується увага на тому, що стигма та дискримінація людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом, – це системна суспільна проблема, що потребує комплексного розв'язання. При цьому успіх можливий у разі спільних зусиль держави і суспільства.

17. Демченко І. Л. Новий зріз проблеми протидії ВІЛ-СНІД (видання за результатами моніторингу) [Електронний ресурс] / І. Л. Демченко, Н. А. Бєлоногова // Укр. соціум. – 2012. – № 4. – С. 250–251. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2012_4_20 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

18. Дендеберя С. Г. Визначення переважних груп ризику ураження на ВІЛ/СНІД серед населення м. Кременчук [Електронний ресурс] / С. Г. Дендеберя, В. Г. Гаврилюк, А. І. Вінніков // Вісн. проблем біології і медицини. – 2014. – Вип. 4, т. 4. – С. 72–75. – Режим доступу : URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpbm_2014_4\(4\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpbm_2014_4(4)_16) (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Проблема епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні набуває все більш загрозливих масштабів, що вимагає постійного моніторингу та розробки профілактичних заходів. Метою роботи було визначення переважних груп ризику зараження ВІЛ/СНІД серед населення м. Кременчука. Для реалізації мети роботи проводили аналіз частоти виявлення маркерів

інфікування ВІЛ/СНІД за результатами імуноферментного аналізу й імуноблотинга. Встановлено, що переважною групою ризику є діти, народжені від ВІЛ-позитивних матерів (інфіковані 90,9 %), рідше медпрацівники (14,3 %), особи, які мали статевий контакт з ВІЛ-інфікованими (18,8 %), ін'єкційні наркомани (11,1 %). Мінімальна частота виявлення ВІЛ визначена для груп потенційних донорів (0,02 %) і вагітних (0,1 %). Отримані результати дозволяють визначити спрямованість розробки профілактичних заходів щодо попередження поширення ВІЛ/СНІДу серед міського населення.

19. Динаміка захворюваності на туберкульоз серед населення Одеської області за 2010-2012 рр. [Електронний ресурс] / Н. А. Мацегора, О. А. Бабуріна, І. Н. Смольска, О. Е. Шпота // Вісн. мор. медицини. – 2013. – № 4. – С. 47–52. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vismormed_2013_4_11 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Майже третина населення Земної кулі інфікована туберкульозною паличкою. Нині туберкульоз не ліквідований у жодній країні світу. Найбільш розповсюджений він у країнах Південної Африки (від 300 і більше випадків на 100000 населення), Індії (100-200 випадків на 100000 населення), країнах СНД, Прибалтиці (50-100 випадків на 100000 населення), Європі, Північній та Південній Америці, Японії, Австралії, Новій Зеландії та ін. (25-50 випадків на 100000 населення). За оцінкою Всесвітньої організації охорони здоров'я, епідемія туберкульозу в Україні почалася в 1995 р., коли спостерігався пік епідемії, захворюваність була найвищою – 83,2 випадків на 100 тис. населення. Щоденно в нашій державі на туберкульоз захворюють біля 90 осіб і 30 вмирають. Інфікованість дорослих українців туберкульозною бацилою досягла 100 %, школярів – 30-40 %, підлітків – 50-70 %. І хоча діти не є епідеміологічно значущим джерелом трансмісії туберкульозу в суспільстві, вони – “лакмусовий” папір перебігу туберкульозної епідемії. Туберкульоз став реальною загрозою національній безпеці України. У роботі проаналізована динаміка розповсюдження туберкульозу в Одеській області за трирічний період.

20. Динаміка та особливості епідеміологічних показників щодо ВІЛ-асоційованого туберкульозу у дітей в Україні за період від 2006 до 2011 р. [Електронний ресурс] / О. І. Білогорцева, Я. І. Доценко, О. В. Стополянський [та ін.] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 4. – С. 96–101. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_4_17 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Розглянуто проблему дитячого туберкульозу в Україні. Наведено основні епідеміологічні показники за період 2006-2009 рр., проаналізовано структуру клінічних форм захворюваності та хворобливості на туберкульоз у дітей віком до 14 років. Результатами дослідження підтверджено, що в структурі дитячого туберкульозу переважають первинні форми захворювання: серед усіх випадків вперше діагностованого туберкульозу (ВДТБ) органів дихання 48 % становить туберкульоз внутрішньогрудних лімфатичних вузлів, 19,4 % – первинний туберкульозний комплекс. Намітилась негативна тенденція щодо розподілу хворих з ВДТБ дітей за категоріями: щороку поступово збільшується кількість випадків з поширеними, ускладненими та тяжкими формами захворювання. За сучасних умов туберкулінодіагностика залишається основним скринінговим методом виявлення туберкульозної інфекції в дітей. Наведено динаміку епідеміологічних показників ВІЛ-інфекції та ВІЛ-асоційованого туберкульозу в Україні протягом 2006-2011 рр. і проаналізовано основні тенденції. Простежено поширення ВІЛ-

інфекції серед вагітних. Зафіксовано збільшення смертності від хвороб, зумовлених СНІДом, у 2011 р. в порівнянні з попередніми роками. На тлі збільшення кількості ВІЛ-інфікованих в Україні щороку зростає кількість хворих з ко-інфекцією туберкульоз/ВІЛ, а також смертність від неї. Щороку зростає частка дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями. Найбільш уразливими до туберкульозної інфекції ВІЛ-інфіковані діти раннього віку, для них характерне швидке поширення туберкульозного процесу з гематогенною дисемінацією та ускладненнями.

21. Дідиченко А. Л. Рекламні кампанії проти СНІДу як впровадження викривленої стереотипізації [Електронний ресурс] / А. Л. Дідиченко // Інформ. суспільство. – 2012. – Вип. 16. – С. 37–40. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2012_16_9 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

У цій статті на прикладі конкретних рекламних кампаній для боротьби з ВІЛ/СНІДом розглядається тотальне викривлення функцій соціальної рекламної комунікації на пострадянському й європейському просторах. Пропонується створення нового, відповідального підходу до зазначеного питання.

22. Епідемічна ситуація з туберкульозу у Львівській області [Електронний ресурс] / О. О. Тарасюк, В. М. Борис, О. П. Костик [та ін.] // Анналі Мечников. інституту. – 2005. – № 2. – С. 70–76. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ami_2005_2_15 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Вивчено та проаналізовано епідемічну ситуацію з туберкульозу в 20 районах Львівської області за 2000-2004 рр. Визначено основні тенденції з туберкульозу в різних вікових групах. Вивчено зміни в структурі форм туберкульозу, особливості патоморфозу туберкульозу в сучасних умовах. Ситуація з туберкульозу за останні 5 років у Львівській області залишається стабільною, за винятком ситуації в гірських і передгірських районах. Стабільність виявлених тенденцій дозволяє сподіватися на покращення епідситуації в цілому.

23. Єщенко О. Г. Аналіз основних нормативно-правових документів України в сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу [Електронний ресурс] / О. Г. Єщенко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2016. – № 2. – С. 5–15. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2016_2_3 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано нормативно-правову базу України за основними напрямками в сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу. Визначено проблемні питання нових законів і підзаконних актів, що потребують розроблення або удосконалення.

24. Журавель Т. В. Особливості соціально-психологічної підтримки осіб та сімей, які живуть з ВІЛ/СНІД в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Журавель, Т. Л. Лях // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2015. – № 8. – С. 323–333. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_8_39 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

Метою статті є аналіз проблем і потреб осіб та родин, які живуть з ВІЛ/СНІД, а також визначення особливостей ефективної соціально-психологічної підтримки

представників цієї цільової групи. Основні методи: аналіз наукових досліджень і практики роботи з ЛВЖ, узагальнення теоретичних даних, порівняння, синтез для визначення особливостей соціально-психологічної підтримки означеної цільової групи. У статті розкрито основні аспекти, що обумовлюють уразливість таких осіб і сімей; виокремлено типові проблеми та труднощі ВІЛ-інфікованих, основні потреби даної цільової групи; визначено мету соціально-психологічної підтримки осіб і родин, яких торкнулася епідемія ВІЛ/СНІДу; перераховано основні заходи, впровадження яких довело свою ефективність, та виокремлено деякі особливості соціально-психологічної підтримки цієї цільової групи. Матеріали статті можуть бути корисними науковцям і практикам, які працюють у сфері надання послуг ЛЖВ.

25. Закон України від 16.10.2012 № 5451-VI “Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки” [Електронний ресурс] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 2. – С. 85–109. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_2_16 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

26. Захворюваність на туберкульоз медичних працівників Вінницької області у 2007-2012 роках [Електронний ресурс] / О. П. Литвинюк, С. В. Зайков, М. А. Тхоровський, Н. М. Гонча // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 3. – С. 67–71. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_3_16 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано показники захворюваності на туберкульоз медичних працівників загальної лікарської мережі та протитуберкульозних закладів Вінниччини згідно з офіційними показниками протитуберкульозної служби за шестирічний період. Захворюваність на туберкульоз медичних працівників області має негативну динаміку. За останніх 6 років вона зросла від 50,5 до 51,5 на 100 тис. медичних працівників. Порівняно зі зменшенням захворюваності на туберкульоз населення Вінниччини (від 60 до 55,3 на 100 тис. населення) проблема захворюваності медичного персоналу лікарень загальної лікарської мережі та протитуберкульозних закладів залишається актуальною та потребує подальшого вивчення. Значна кількість (18,8 %) випадків рецидивів туберкульозу у медичних працівників свідчить про неналежну якість їхнього лікування та диспансерного спостереження. 21,8 % медичних працівників захворіли на туберкульоз під час роботи в протитуберкульозних закладах. У гендерній структурі захворюваності на туберкульоз медичних працівників області 78,2 % випадків припадає на жінок, що пов'язано з високим рівнем захворюваності медичних сестер. Серед лікарів понад половина хворих на туберкульоз – чоловіки.

27. Індикатори якості медичної допомоги при ВІЛ-інфекції/СНІД в Україні [Електронний ресурс] / І. Л. Маричев, О. Г. Назарова, С. М. Зоріна [та ін.] // Профілакт. медицина. – 2011. – № 3. – С. 73–75. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pmed_2011_3_18 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

На підставі аналізу оцінки якості медичної допомоги визначено вимоги до розробки індикаторів її ефективності, безпечності, спрямованості на пацієнта, своєчасності, достатності та справедливості. У роботі обґрунтована необхідність індикаторної оцінки якості медичної допомоги.

28. Інформованість населення про туберкульоз та ВІЛ/СНІД – один із засобів профілактики [Електронний ресурс] / А. К. Вородюхіна, А. Г. Ярешко, М. Г. Бойко, О. В. Гарань // Світ медицини та біології. – 2014. – № 2. – С. 23–25. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2014_2_6 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

З метою визначення ролі інформованості населення в поширеності таких хвороб, як туберкульоз та ВІЛ/СНІД, нами в Полтаві й області проведено опитування 2104 респондентів, різних за віком, статтю, соціальним станом, місцем проживання, освітою, ставленням до здорового способу життя. Отримані результати свідчать, що переважна більшість респондентів недостатньо інформовані про частоту виникнення туберкульозу, шляхи передачі ВІЛ/СНІДу та фактори попередження розвитку цих захворювань.

29. Історія протитуберкульозної служби Харківської області та динаміка епідеміологічної ситуації з туберкульозу на Слобожанщині [Електронний ресурс] / Г. О. Ковальова, Т. В. Сенчева, В. О. Бондар [та ін.] // Анналі Мечников. інституту. – 2011. – № 2. – С. 60–65. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ami_2011_2_12 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

У статті наведено опис етапів формування фтизіатричної служби Харківщини та її сучасний стан, розглянуто пріоритетні напрямки роботи, наведено динаміку епідеміологічної ситуації щодо туберкульозу.

30. Кальченко А. М. Оцінка рівнів стигматизації та дискримінації ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД серед працівників лікувально-профілактичних установ України [Електронний ресурс] / А. М. Кальченко // Зб. наук. пр. співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика. – Київ, 2013. – Вип. 22, кн. 4. – С. 129–135. – Режим доступу : URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpsnmapo_2013_22\(4\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpsnmapo_2013_22(4)_19) (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Стигма та дискримінація ВІЛ-інфікованих є основними факторами, що перешкоджають наданню їм медичної допомоги та сприяють розвитку епідемії. Мета роботи – оцінити рівень стигми та дискримінації ВІЛ-інфікованих у медичних закладах України. Проведено опитування 981 медичних працівників щодо випадків стигми та дискримінації ними ВІЛ інфікованих. Визначено, що більш ніж 25 % медичного персоналу мають високу готовність до стигми та дискримінації ВІЛ-інфікованих хворих і співробітників. Основними причинами цього є: недостатність знань, психоемоційні та соціальні фактори. Одержані дані надали змогу запропонувати систему заходів подолання стигми та дискримінації ВІЛ-інфікованих у медичних закладах.

31. Кіптач Ф. Я. Географія захворюваності населення України на активний туберкульоз [Електронний ресурс] / Ф. Я. Кіптач // Укр. геогр. журнал. – 2012. – № 4. – С. 50–55. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/UGJ_2012_4_10 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Проаналізований і оцінений стан захворюваності на активний туберкульоз в Україні в територіально-хронологічному аспекті. На основі прийнятих пріоритетних показників проведена класифікація регіонів України за показниками захворюваності

населення цією інфекційною хворобою. Показано, що епідемія туберкульозу, що спостерігається з 1995 р., в Україні прогресує та є однією з головних медико-санітарних проблем.

32. Кірієнко І. А. ВІЛ-асоційований туберкульоз [Електронний ресурс] / І. А. Кірієнко, В. П. Регнер // Ліки України. – 2013. – № 6. – С. 27–33. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/likukr_2013_6_6 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Погіршення епідеміологічної ситуації з туберкульозу в Україні протягом останніх 5 років є об'єктом пильної уваги як вітчизняних, так і закордонних спеціалістів. Автор статті розкриває особливості сучасної епідеміологічної ситуації з туберкульозу в Україні, відмічає, що дана ситуація пов'язана зі стрімким зростанням масштабів пандемії ВІЛ-інфекції, сполученням туберкульозу зі СНІДом. Це пов'язано з високою інфікованістю населення мікобактеріями туберкульозу та швидким розповсюдженням в цьому середовищі ВІЛ-інфекції. ВІЛ-інфекція, зі свого боку, провокує розвиток туберкульозу та спричиняє різко виражений негативний вплив на його перебіг. У статті наведені клінічні випадки захворювання на туберкульоз у сполученні з ВІЛ-інфекцією, вказані особливості лікування хворих з ВІЛ-асоційованим туберкульозом.

33. Коваль Г. В. Державна молодіжна політика з питань профілактики СНІДу [Електронний ресурс] / Г. В. Коваль // Економіка та держава. – 2012. – № 11. – С. 115–117. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2012_11_33 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті розглядається сутність державної політики з питань профілактики ВІЛ/СНІДу, аналізуються її основні рівні та зазначаються органи державного управління, що займаються вищезазначеною проблемою в Україні.

34. Крижановський Д. Г. Аналіз епідеміологічної ситуації з туберкульозу у Дніпропетровській області за підсумками 2011 року [Електронний ресурс] / Д. Г. Крижановський, А. О. Котельникова // Мед. перспективи. – 2012. – № 2. – С. 109–113. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mp_2012_17_2_24 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Узагальнені результати поточної ситуації з туберкульозу в Дніпропетровській області та заходи з контролю за цим захворюванням, що спрямовані на зниження летальності, захворюваності та розповсюдження туберкульозу, та базуються на положеннях ДОТС-стратегії, адаптованої до умов України.

35. Крисько М. О. Відношення населення до можливості обслуговування сімейними лікарями ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД [Електронний ресурс] / М. О. Крисько, В. Л. Подоляка // Питання експерим. та клін. медицини : зб. статей. – Донецьк, 2013. – Вип. 17, т. 2. – С. 109–112. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pekm_2013_17_2_23 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Наведено результати соціологічного опитування населення з питань інтеграції медичної допомоги ВІЛ-інфікованим на первинний рівень.

36. Крисько М. О. Результати комплексної експертної оцінки з питань

інтеграції медичної допомоги з ВІЛ/СНІДу на первинний рівень [Електронний ресурс] / М. О. Крисько // Україна. Здоров'я нації. – 2015. – № 4. – С. 102–106. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2015_4_22 (Дата перегляду: 17.02.2017). –

Назва з екрана.

Мета роботи – вивчити експертну оцінку з питань встановлення переліку профілактичних і лікувально-організаційних заходів з протидії розвитку епідемії ВІЛ-інфекції, що мають забезпечуватися на первинному рівні, та умов і механізмів здійснення інтеграції, а також ризиків і переваг проведення вказаних заходів. Матеріалами дослідження стали результати експертного висновку незалежних експертів: 7-ми лікарів загальної практики – сімейних лікарів, 7-ми лікарів центрів профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІДом, 7-ми організаторів охорони здоров'я та 4-х науковців. Основними методами дослідження були метод експертних оцінок і статистичний. Встановлено перелік профілактичних і лікувально-організаційних заходів з протидії розвитку епідемії ВІЛ-інфекції, що мають забезпечуватися на первинному рівні надання медичної допомоги, та умов і механізмів інтеграції медичної допомоги з ВІЛ/СНІДу на первинний рівень, а також ризиків і переваг проведення вказаних заходів. Висновки: результати експертної оцінки можуть бути використані в процесі децентралізації медичної допомоги з ВІЛ/СНІДу.

37. Крисько М. О. Щодо готовності сімейних лікарів до надання медичних послуг ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД [Електронний ресурс] / М. О. Крисько // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2012. – № 1. – С. 112–115. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2012_1_25 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Вивчалася готовність лікарів загальної практики – сімейних лікарів до надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим, хворим на СНІД та проведення цільової профілактичної роботи. Встановлено, що 12,4 % опитаних володіють навичками перед- та післятестового консультування та 12,4 % з них пройшли підготовку з даного питання; 88,6 % респондентів готові проводити роботу з профілактики розповсюдження ВІЛ-інфекції та здійснювати психологічну підтримку ВІЛ-інфікованих і членів їхніх сімей; 78,8 % готові надавати медичну допомогу ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД. Серед чинників зацікавленості в роботі з даним контингентом сімейні лікарі назвали економічну мотивацію (99,3 %), наявність повної інформації про ВІЛ-інфікування обслуговуваного населення (96,9 %), відповідну післядипломну підготовку (91,4 %), забезпечення необхідними засобами медичного забезпечення (75,5 %), наявність медичної страховки на випадок виробничого інфікування (33,1 %); найменш важливим чинником виявилось зменшення кількості обслуговуваного населення (14,0 %).

38. Кужко М. М. Вплив комплексу соціально-психологічної підтримки на ефективність лікування хворих на туберкульоз легень [Електронний ресурс] / М. М. Кужко, А. О. Михайлова, О. І. Ахтирський // Запороз. мед. журнал. – 2011. – № 2. – С. 10–13. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zmzh_2011_13_2_4 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Обговорений досвід надання соціально-психологічної підтримки хворим на туберкульоз легень у Запорізькій області. Проведений порівняльний аналіз ефективності та тривалості лікування хворих на туберкульоз легень з урахуванням впливу соціальних чинників, чинників соціальної та психологічної підтримки.

39. Линник С. О. Пріоритети державної політики у сфері охорони здоров'я України щодо реалізації міжнародних стратегій у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД [Електронний ресурс] / С. О. Линник // Держава та регіони. Сер. Держ. управління. – 2013. – № 1. – С. 173–178. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/drdu_2013_1_34 (Дата перегляду: 14.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано вплив міжнародних стратегій щодо боротьби з ВІЛ/СНІД на діяльність вітчизняної системи охорони здоров'я. Висвітлено суть і особливості реалізації зазначених міжнародних стратегій в Україні. Показано еволюцію формування державної політики боротьби з ВІЛ/СНІД в Україні. Обґрунтовано необхідність запровадження нових підходів до організації послуг з лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих, якісних змін у роботі медичних закладів, неурядових організацій і громадських об'єднань за фінансової підтримки Глобального Фонду боротьби з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом та малярією.

40. Лучинська О. Інституційне забезпечення державно-громадської співпраці у сфері протидії поширенню ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс] / О. Лучинська // Акт. проблеми держ. управління : зб. наук. праць. – Львів, 2016. – Вип. 2. – С. 74–78. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2016_2_16 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У роботі охарактеризовано міжнародні, державні, громадські інститути, що діють у сфері протидії поширенню ВІЛ/СНІДу. Проаналізовано особливості інституційного забезпечення державно-громадської співпраці в цій сфері та наявні проблеми в інституційній системі. Запропоновано шляхи вдосконалення інституційного забезпечення державно-громадської співпраці у сфері протидії поширенню ВІЛ/СНІДу.

41. Лях Т. Л. Зміст, форми та методи соціально-педагогічної профілактики ВІЛ/СНІДУ серед бездоглядних дітей [Електронний ресурс] / Т. Л. Лях, В. Г. Середа // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2014. – Вип. 122. – С. 151–154. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2014_122_36 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Авторами статті визначено актуальні проблеми в здійсненні ефективної соціально-педагогічної профілактики ВІЛ-інфекції та ризикованої щодо здоров'я поведінки серед дітей і підлітків груп найвищого ризику. Безпритульні діти розглядаються як суб'єкт соціально-педагогічної профілактики ВІЛ/СНІДу. У статті визначено зміст, форми та методи первинної, вторинної та третинної соціально-педагогічної профілактики ВІЛ-інфікування серед бездоглядних дітей.

42. Майструк Н. О. Міжсекторальна взаємодія у сфері первинної профілактики ВІЛ/СНІДу: особливості розвитку в Україні [Електронний ресурс] / Н. О. Майструк, Д. С. Синявська // Вісн. Нац. техн. ун-ту України “Київ. політехн. ін-т”. Політологія. Соціологія. Право. – Київ, 2012. – № 3. – С. 103–107. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2012_3_19 (Дата перегляду:

14.02.2017). – Назва з екрана.

Розглянуто зміст поняття міжсекторальної взаємодії у сфері первинної профілактики ВІЛ/СНІДу, її основні функції, принципи. Окреслено особливості розвитку міжсекторальної взаємодії у сфері первинної профілактики ВІЛ/СНІДу та проблеми розвитку в Україні. Обґрунтовано необхідність застосування міжсекторальної стратегії у сфері первинної профілактики ВІЛ/СНІДу в Україні. Зазначено рекомендації до розвитку ефективної системи міжсекторальної взаємодії у сфері первинної профілактики ВІЛ/СНІДу в Україні.

43. Меляков А. В. Удосконалення державної політики захисту дітей та молоді, інфікованих ВІЛ-СНІД [Електронний ресурс] / А. В. Меляков, П. Б. Тимошенко // Акт. проблеми держ. управління : зб. наук. праць. – Львів, 2012. – № 1. – С. 181–187. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2012_1_25 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Розглянуто існуючі механізми захисту дітей, хворих на СНІД. Наведено факти їх дискримінації. Запропоновано ввести контроль за дотриманням прав хворих дітей до повноважень Уповноваженого Президента України з прав дітей.

44. Миронюк І. С. Епідемія ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області: окремі особливості розвитку [Електронний ресурс] / І. С. Миронюк // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Сер. Медицина. – 2011. – Вип. 3. – С. 188–192. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/UNUMED_2011_3_43 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

У статті наведено результати дослідження розвитку епідемічної ситуації з ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області та порівняльного аналізу з показниками по країні. Закарпатська область залишається регіоном зі значно нижчим порівняно із загальноукраїнськими показниками поширеності ВІЛ-інфекції/СНІДу. У розвитку епідситуації велику роль відіграє сезонна трудова міграція сільських жителів у східні регіони країни та Росію, що призводить до наступного поширення інфекції серед жителів області статевим гетеросексуальним шляхом. Водночас для регіону характерний відносно низький рівень вживання наркотиків ін'єкційним шляхом.

45. Миронюк І. С. Результати визначення стадії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області [Електронний ресурс] / І. С. Миронюк, В. Й. Шатило // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 1. – С. 39–43. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2012_1_7 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Наведено результати оцінювання стадії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області. Встановлено роль загальновизнаних груп підвищеного ризику інфікування, зокрема, трудових мігрантів як специфічної регіональної групи, що відіграє значну роль у поширенні ВІЛ-інфекції серед загального населення статевим шляхом.

46. Миронюк І. С. Результати оцінки стану диспансеризації ВІЛ-інфікованих осіб в умовах регіональної субепідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатті [Електронний ресурс] / І. С. Миронюк // Інфекц. хвороби. – 2013. – № 2. – С. 28–33. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/InfKhvor_2013_2_7 (Дата перегляду:

14.02.2017). – Назва з екрана.

Наведено результати оцінки стану та якості диспансеризації дорослих ВІЛ-позитивних осіб диспансерної групи в Закарпатській області у 2010-2012 рр. Виявлено основні групи причин недосяжності диспансеризації та відсутності повного охоплення пацієнтів диспансерної групи необхідними медичними послугами за умов регіональної субепідемії ВІЛ-інфекції/СНІД в регіоні, де провідну роль у розвитку епідемії відіграють трудові мігранти.

47. Миронюк І. С. Стан розвитку епідемічної ситуації з ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області [Електронний ресурс] / І. С. Миронюк, В. В. Брич, Н. А. Гудюк // Дерматологія та венерологія. – 2012. – № 2. – С. 108–115. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/dtv_2012_2_15 (Дата перегляду: 14.02.2017). – Назва з екрана.

У статті наведено основні етапи розвитку епідемії ВІЛ-інфекції в Закарпатській області, приведено регіональні особливості поширення ВІЛ-інфекції серед загального населення краю.

48. Михайлова О. П. Правила та принципи висвітлення ВІЛ/СНІДу як соціальної проблеми у теленовинах [Електронний ресурс] / О. П. Михайлова // Наук. зап. Ін-ту журналістики : наук. збірник. – Київ, 2015. – Т. 59. – С. 35–39. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2015_59_8 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У роботі здійснюється огляд концептів правил і принципів висвітлення соціальної проблематики загалом та питання ВІЛ/СНІДу зокрема. Особлива увага приділяється мовним нормам. Автор аналізує окремі журналістські матеріали на предмет дотримання принципів і норм. Також у статті проаналізовано законодавство та документи нормативного характеру в межах теми та сформульовано низку рекомендацій щодо відображення зазначеної проблеми у медіа-матеріалах загалом та на телебаченні зокрема.

49. Мозговой В. В. Підходи до формування інфраструктури для реалізації електронного менеджменту в медико-санітарній допомозі пацієнтам з мультирезистентним туберкульозом [Електронний ресурс] / В. В. Мозговой // Укр. журн. телемедицини та мед. телематики. – 2012. – № 1. – С. 33–39. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ujtm_2012_10_1_7 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

З урахуванням світового та власного досвіду вважаємо, що реалізація інструментів електронного менеджмента в галузі фтизіатрії повинна ґрунтуватися на медичних інформаційних і телемедичних системах. Розроблені загальні принципи побудови інфраструктури для реалізації електронного менеджмента для використання при організації медико-санітарної допомоги пацієнтам з мультирезистентним туберкульозом. Запропоновані складові моделі телемедичної мережі, що є реалізацією вищезгаданої інфраструктури.

50. Наукові підходи до вирішення проблем туберкульозу [Електронний ресурс] / Ю. І. Фещенко, В. М. Мельник, В. Г. Матусевич,

І. О. Новожилова // Укр. пульмонол. журнал. – 2013. – № 2. – С. 5–14. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upj_2013_2_3 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Епідемія туберкульозу в більшості країн, як і в Україні, входить в етап стабілізації. Зараз у всіх країнах світу застосовуються майже однакові підходи до виявлення хворих, діагностики, лікування та профілактики туберкульозу, що мотивує до інтенсифікації наукових досліджень з розробки нових вакцин, протитуберкульозних препаратів, стандартних режимів лікування.

51. Недоступ М. Ф. Ставлення працівників правоохоронних органів щодо проблем ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс] / М. Ф. Недоступ, Д. В. Костилєв // Укр. морфол. альманах. – 2010. – № 2. – С. 259. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Umora_2010_8_2_118 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

52. Нізова Н. М. Партнерство України з Глобальним фондом для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією як чинник зміцнення ролі держави у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні [Електронний ресурс] / Н. М. Нізова // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2012. – № 3. – С. 6–12. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2012_3_3 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Епідемія ВІЛ-інфекції в Україні є однією з найтяжчих серед країн Східної Європи та Співдружності Незалежних Держав. Одним з найважливіших чинників формування відповіді на епідемію в Україні є партнерство з Глобальним фондом для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (далі – Глобальний фонд), який протягом останніх восьми років надає Україні фінансову допомогу у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу. У 2002 р. Україна в межах 1-го раунду Глобального фонду звернулася із заявкою щодо одержання коштів, призначених для боротьби з епідемією та надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим і хворим на СНІД. Правління Глобального фонду, вивчивши ситуацію, ухвалило рішення про надання фінансової допомоги Україні в розмірі 92 млн доларів США терміном на п'ять років. Від серпня 2007 р. в Україні впроваджують грант 6-го раунду Глобального фонду з бюджетом 136 млн доларів США. Основними реципієнтами за цим грантом є дві громадські організації – Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІДу в Україні та Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом. Загальна мета програми 6-го раунду – знизити рівень передачі ВІЛ, захворюваності та смертності, пов'язаних з ВІЛ, в Україні шляхом заходів, спрямованих на найуразливіші групи населення. 15 грудня 2011 р. правління Глобального фонду в повному обсязі підтримало заявку України на фінансування в межах 10-го раунду програми “Розбудова довгострокової системи надання комплексних послуг з профілактики ВІЛ/СНІДу, лікування, догляду та підтримки серед груп найвищого ризику та ЛЖВ в Україні” на 2012-2016 рр. у розмірі 301,7 млн доларів США. Грантові кошти планують використати для зміцнення спроможності служби протидії СНІДу на національному та регіональному рівнях, що надасть змогу, починаючи від 2017 р., впроваджувати ефективні заходи щодо подолання епідемії СНІДу в Україні без фінансової допомоги з боку донорів.

53. Новожилова І. О. Результати 20-річного моніторингу вікової структури померлих від туберкульозу органів дихання – негативна тенденція останнього десятиріччя [Електронний ресурс] / І. О. Новожилова // Вісн. наук. досліджень. – 2007. – № 1. – С. 54–55. – Режим доступу :

URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2007_1\(46\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2007_1(46)_24) (Дата перегляду: 23.02.2017). – Назва з екрана.

20-річний моніторинг вікової структури померлих від туберкульозу органів дихання в Україні виявив низку негативних тенденцій, пов'язаних з епідемією туберкульозу. Найбільш несприятливими з них були: різке зміщення смертності в молодші вікові групи (15-24, 25-34 роки), значне зростання в структурі смертності питомої ваги померлих у працездатному віці (2/3 усіх летальних завершень) і померлих у репродуктивному віці жінок (у 2,04 рази). Перспективою є вивчення летальних завершень туберкульозу за соціальними групами, групами соціального ризику й аналіз смертності за віком у групах, що дозволить перейти до епідеміологічного прогнозу.

54. Особливості перебігу рецидивів туберкульозу в Полтавській області [Електронний ресурс] / А. Г. Ярешко, М. Г. Бойко, М. В. Куліш [та ін.] // Світ медицини та біології. – 2013. – № 3. – С. 60–63. – Режим доступу : URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2013_3\(40\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2013_3(40)_19) (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

З метою вивчення епідеміологічної ситуації та особливостей перебігу рецидивів туберкульозу в Полтавській області було проаналізовано статистичні показники за останні 5 років і вивчено особливості перебігу рецидивів хвороби в 145 хворих. Результати дослідження показали, що протягом останніх років відмічається збільшення кількості рецидивів у Полтавській області. Більшість випадків виявляється несвоєчасно. З кожним роком спостерігається збільшення кількості деструктивних, бацилярних, хіміорезистентних форм рецидивів туберкульозу.

55. Оцінка ефективності впровадження Одеської обласної цільової програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 рр. у взаємозв'язку з основними показниками розвитку епідемії [Електронний ресурс] / О. О. Недужко, О. В. Постнов, Т. Х. Кірьязова [та ін.] // Одес. мед. журнал. – 2013. – № 3. – С. 5–9. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Omj_2013_3_2 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

За період 1987-2009 рр. в Одеській області склалася складна епідемічна ситуація стосовно ВІЛ-інфекції/СНІДу. Метою Одеської обласної цільової програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 рр. (Програми) стала стабілізація епідемічної ситуації, зниження рівня захворюваності та смертності від ВІЛ-інфекції/СНІДу. Відсутність позитивного впливу Програми на розвиток епідемічного процесу ВІЛ-інфекції/СНІДу вимагає підвищення ефективності протиепідемічних заходів, що впроваджуються на території Одеської області.

56. Парновський Б. Л. Проблеми інтеграції систем медичної та фармацевтичної допомоги хворим на туберкульоз в Україні [Електронний ресурс] / Б. Л. Парновський, Н. А. Прилипко // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2010. – № 1. – С. 40–44. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uezyaf_2010_1_8 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.
- Оптимізація інтеграції медичної та фармацевтичної допомоги при туберкульозі

вимагає централізації лікарського забезпечення та визначення потреби в протитуберкульозних препаратах.

57. Пасічник Д. С. Адміністративно-правові аспекти захисту прав людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом в Україні [Електронний ресурс] / Д. С. Пасічник // Публічне право. – 2015. – № 1. – С. 253–260. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2015_1_37 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

Статтю присвячено аналізу адміністративно-правового регулювання захисту прав людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом, в українському законодавстві. Пропонуються на розгляд основні права ЛВЖ та особливості порушень їхніх прав. Досліджуються проблеми реалізації нормативно-правових актів у сфері боротьби з епідемією ВІЛ/СНІДу.

58. Петренко В. І. Сучасний погляд на проблему поєднаної потрійної інфекції: туберкульозу, ВІЛ/СНІДу, гепатитів В і С [Електронний ресурс] / В. І. Петренко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2012. – № 4. – С. 5–12. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2012_4_3 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Наведено дані щодо актуальної на сьогодні проблеми поєднаної потрійної інфекції: туберкульозу, ВІЛ-інфекції та вірусних гепатитів В і С, а саме: про особливості епідеміології, клініки, діагностики та лікування. Деякі регіональні дослідження надають змогу оцінити поширеність потрійної інфекції у хворих на туберкульоз (6,7 %) чи ВІЛ-інфікованих (4,7 %). Розглянуто можливість реалізації множинних шляхів передачі трансмісивних інфекцій – статевого, парентерального та контактено-побутового, зокрема в лікувально-профілактичних установах. У хворих на туберкульоз, що асоціюється з ВІЛ-інфекцією та вірусними гепатитами, комплексна дія самих вірусів, антибактеріальних, антивірусних, наркотичних препаратів справляє на організм виразний токсичний, цитолітичний та імуносупресивний ефекти, таким чином зумовлюючи розвиток комплексу стійких чи прогресивних порушень метаболічного гомеостазу. За даними досліджень, у зазначеній групі хворих у 1,8 разів частіше буває ускладнений перебіг туберкульозного процесу зі схильністю до швидкої генералізації; спостерігаються бактеріовиділення та деструктивні зміни в легенях, частіше виявляють туберкульоз внутрішньогрудних лімфатичних вузлів, полісерозити та позалегеневі форми туберкульозу. Ефективність протитуберкульозного лікування у хворих з поєднаною інфекцією залежить передусім від стадії перебігу ВІЛ-інфекції, а захворювання на вірусні гепатити підвищує ризик смерті від туберкульозної інфекції на 80 %. Таким чином, вкрай потрібними є розробка й обґрунтування проведення системи протиепідемічних і лікувально-профілактичних заходів у хворих з мікст-інфекцією.

59. Пилипенко О. І. Соціальні комунікації у розвитку моделей толерантного підходу до людей з проблемами ВІЛ/СНІДУ [Електронний ресурс] / О. І. Пилипенко // Психол. науки: проблеми і здобутки : збірник. – Київ, 2015. – Вип. 8. – С. 202–221. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pnpz_2015_8_14 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті показується, що проблема зміни ставлення до людей з ВІЛ досі актуальна. Аналізується поняття толерантності та ставиться питання про її застосовність для визначення якості соціальних комунікацій з позицій міждисциплінарних і міжкультурних

підходів. Доведено необхідність зміни ставлення до людей з ВІЛ та їх інтеграції в суспільство. Представлено авторське бачення етапів та особливостей становлення принципу толерантності в Україні. Визначені домінуючі комунікативні моделі на кожному з етапів. Визначені умови порушення взаєморозуміння між учасниками континууму, спричинені проблемами соціальної комунікації. Розвиток стратегії толерантності та взаєморозуміння має запобігти формуванню негативних соціальних стереотипів ставлення до людей з проблемами ВІЛ/СНІДу, сприяти підвищенню розвивального змісту соціальної комунікації.

60. Погребський Т. Особливості захворюваності на туберкульоз населення Волинської області [Електронний ресурс] / Т. Погребський // Часопис соц.-екон. географії : міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків, 2013. – Вип. 15. – С. 148–152. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chseg_2013_15_29 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

У статті висвітлено суспільно-географічні особливості захворюваності на туберкульоз населення Волинської області. Проаналізовано сучасні тенденції поширення туберкульозу по регіонах України та районах Волинської області. Виявлено основні чинники, які на даному етапі розвитку держави та регіону впливають на поширення цього захворювання в територіальному вимірі. Розглянуто основні напрямки державної політики з боротьби з цією недугою. Побудовано картосхеми рівня захворюваності всіма формами активного туберкульозу населення в регіонах України та за районами Волинської області.

61. Потайчук В. І. Деякі аспекти формування стигматизації та дискримінації у хворих на туберкульоз [Електронний ресурс] / В. І. Потайчук, І. О. Галан, Ю. А. Варченко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2014. – № 3. – С. 110–111. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2014_3_37 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

У статті вивчаються основні механізми впливу ВІЛ на травний канал і визначається їхня роль при туберкульозі.

62. Прогнозування розвитку епідемії туберкульозу серед категорій медичного та соціального ризику Луганської області [Електронний ресурс] / Ю. Г. Пустовий, М. Г. Долинська, В. В. Баранова, Н. А. Гріцова // Укр. мед. альманах. – 2011. – № 4. – С. 144–146. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uma_2011_4_40 (Дата перегляду: 23.02.2017). – Назва з екрана.

У статті підрахована захворюваність серед категорій високого ризику, індивідуальний і популяційний атрибутивний ризик за останні 5 років. Проведено математичний аналіз тенденцій розповсюдження факторів ризику в усіх адміністративно-територіальних одиницях Луганської області. Розроблений програмний продукт, який дозволяє визначити головні тенденції, що впливають на показники захворюваності. Розроблений алгоритм навчання нейромережі для подальшого прогнозування ситуації з урахуванням актуальних епідеміологічних даних.

63. Профілактичні програми: досягнення і уроки в протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу [Електронний ресурс] / А. М. Щербінська, Н. О. Бабій,

М. Г. Люльчук [та ін.] // Профілакт. медицина. – 2014. – № 1/2. – С. 4–9. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pmed_2014_1-2_4 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

У роботі наведені дані щодо вивчення ефективності профілактичних програм та їхнього впливу на епідемію ВІЛ/СНІДу в Україні. У даний час відмічається тенденція до стабілізації показників захворюваності на ВІЛ-інфекцію, зниження кількості нових випадків інфікування, що є наслідком успішної реалізації низки профілактичних програм серед груп високого ризику, насамперед, програм зменшення шкоди серед споживачів ін'єкційних наркотиків. Зусилля державних, суспільних і міжнародних організацій дозволили уникнути руйнівних наслідків епідемії, багаторазово прогнозованих різними експертними групами.

64. Процюк Р. Г. Особливості перебігу туберкульозу у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД [Електронний ресурс] / Р. Г. Процюк // Вісн. наук. досліджень. – 2005. – № 3. – С. 32–35. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2005_3_14 (Дата перегляду: 14.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано особливості перебігу туберкульозу у 82 ВІЛ-інфікованих хворих, з яких 36 пацієнтів були хворі на СНІД. Встановлено, що на ранній стадії ВІЛ-інфекції туберкульоз легенів розвивається так само, як і ВІЛ-негативних пацієнтів. На пізніх стадіях, тобто у хворих на СНІД, туберкульоз перебігає злоякісно, зі швидким прогресуванням процесу в легенях, схильністю до некротичних реакцій, гострим розвитком позалегеневих форм туберкульозу, тенденцією до генералізації та високою летальністю.

65. Пухальська Н. С. Проблеми викладання туберкульозу у вищих навчальних медичних закладах [Електронний ресурс] / Н. С. Пухальська // Запорозж. мед. журнал. – 2009. – № 4. – С. 142–144. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zmzh_2009_11_4_49 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовані основні проблеми викладання, вивчення туберкульозу на кафедрах фтизіатрії у вищих навчальних медичних закладах.

66. П'ятночка І. Т. Роль сімейного лікаря в боротьбі з туберкульозом [Електронний ресурс] / І. Т. П'ятночка, С. І. Корнага, В. І. П'ятночка // Мед. освіта. – 2014. – № 1. – С. 92–94. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2014_1_29 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

У статті висвітлені деякі питання сучасної епідеміологічної ситуації та роль сімейного лікаря в боротьбі з цією небезпечною недугою.

67. П'ятночка І. Т. Туберкульоз у практичній діяльності сімейного лікаря [Електронний ресурс] / І. Т. П'ятночка, С. І. Корнага, Т. В. Корнага // International journal of medicine and medical research. – 2015. – № 1. – С. 75–79. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ijmmr_2015_1_1_17 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

У статті дано характеристику сучасному сімейному лікарю як універсалу, який стоїть на сторожі збереження здоров'я людини, показано його роль у боротьбі з

туберкульозом. Надзвичайної гостроти набула проблема хіміорезистентного туберкульозу, зокрема мультирезистентного, від якого в Україні страждають 23,4 % хворих на вперше діагностований туберкульоз та 58,6 % з повторними випадками захворювання.

68. Радиш Г. В. USAID розпочинає новий проект боротьби з туберкульозом в Україні [Електронний ресурс] / Г. В. Радиш // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2012. – № 4. – С. 117. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2012_4_22 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

У жовтні 2012 р. Агентство США з міжнародного розвитку (USAID – United States Agency International Development) презентувало п'ятирічний проект “Посилення контролю за туберкульозом в Україні”, за яким упроваджуватимуть успішні міжнародні моделі протидії туберкульозу в десяти регіонах України, а саме: Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській, Одеській, Луганській областях і в АР Крим, а також у Києві та Севастополі.

69. Рекомендації щодо консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію хворих на туберкульоз [Електронний ресурс] / О. О. Недужко, Л. Г. Авербух, О. В. Постнов [та ін.] // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2013. – № 4. – С. 102–110. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2013_4_18 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Мета роботи – визначити особливості та надати рекомендації стосовно консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію хворих на туберкульоз. Проаналізовано основні міжнародні рекомендації щодо надання послуг з консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію хворих на туберкульоз. Консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію є важливим структурним компонентом надання медичної допомоги хворим на туберкульоз. Своєчасне встановлення ВІЛ-статусу підвищує ефективність медичної допомоги хворим і забезпечує доступ до ВІЛ-сервісів у разі позитивного результату тестування. Висновки: надання комплексної медичної допомоги з використанням консультування та тестування з ініціативи медичного працівника є пріоритетною комбінацією в організації лікування хворих на поєднану патологію. Консультування та тестування хворих на туберкульоз передбачає певні додаткові вимоги, особливо під час післятестового консультування.

70. Рингач Н. О. Використання даних соціологічних досліджень з проблеми ВІЛ/СНІД для потреб державного управління [Електронний ресурс] / Н. О. Рингач // Україна. Здоров'я нації. – 2010. – № 3. – С. 115–119. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2010_3_21 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Доведено необхідність використання даних соціологічних досліджень з проблеми ВІЛ/СНІД для потреб державного управління, зокрема, для визначення спрямованості превентивних заходів з попередження поширення ВІЛ, мета яких – змінити поведінку та спосіб життя людей. Проаналізовано обізнаність населення та ставлення до ВІЛ/СНІД (і пов'язаної з цим поведінки) за даними Медико-демографічного обстеження населення України 2007 р. Акцентовано увагу на неузгодженості знань і поведінкових орієнтацій населення стосовно чинників, що впливають на ймовірність зараження ВІЛ.

71. Сервецький С. К. Сучасний стан епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні та в

Одеській області [Електронний ресурс] / С. К. Сервецький, А. Г. Олійник // Проблеми екол. та мед. генетики і клін. імунології : зб. наук. праць. – Київ ; Луганськ, 2010. – Вип. 4. – С. 453–459. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pemgki_2010_4_47 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Представлено особливості епідеміологічної ситуації з ВІЛ/СНІДу в Одеській області та їх порівняння з республіканськими даними. Проведений аналіз основних шляхів передачі ВІЛ-інфекції та їхніх тенденцій, що спостерігаються останніми роками. Висловлено думку, що епідемія може призвести до подальшого загострення негативних демографічних і соціально-економічних факторів.

72. Слабкий Г. О. Аналіз епідеміологічної ситуації з ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області [Електронний ресурс] / Г. О. Слабкий, В. Й. Білак-Лук'янчук // Україна. Здоров'я нації. – 2016. – № 3. – С. 76–84. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2016_3_16 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті проведений аналіз епідситуації з ВІЛ/СНІДу в Закарпатській області, що свідчить про її погіршення за роки дослідження (2005-2015).

73. Слабкий Г. О. Щодо результатів оперативного моніторингу місця смерті ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД [Електронний ресурс] / Г. О. Слабкий, М. О. Крисько, В. М. Якимець // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 4. – С. 141–146. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2012_4_25 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Наведено результати оперативного моніторингу щодо місця смерті ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД у динаміці за 1995-2011 рр.

74. Солонинка Г. Я. Захворюваність на туберкульоз серед студентів [Електронний ресурс] / Г. Я. Солонинка // Вісн. наук. досліджень. – 2005. – № 3. – С. 82–88. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2005_3_34 (Дата перегляду: 23.02.2017). – Назва з екрана.

На підставі вивчення захворюваності серед студентів міста Києва в динаміці встановлено, що показники збільшилися в 1,8 рази з 1997 по 2001 рр. З 2001 по 2004 рр. захворюваність поступово знижувалася та досягла рівня 1997 р. Захворюваність на туберкульоз серед студентів є нижчою, ніж у загальній популяції населення України, але вищою, ніж у дітей і підлітків. Найвищий рівень захворюваності відзначається у віці 19-20 років. У структурі туберкульозу в студентів протягом останніх 8 років переважає інфільтративний туберкульоз легень, який у 20 % випадків виявляють при профілактичних оглядах, оскільки захворюваність не проявляється клінічними симптомами. У 2004 р. деструктивний туберкульоз легень з бактеріовиділенням склав половину випадків вперше діагностованого захворювання.

75. Стан і сучасні підходи до оптимізації фтизіопульмонологічної допомоги населенню різних вікових груп в умовах епідемії туберкульозу [Електронний ресурс] / І. Г. Ільницький, О. П. Костик, Л. І. Ільницька [та ін.] // Вісн. наук. досліджень. – 2007. – № 1. – С. 62–

63. – Режим доступу : URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2007_1\(46\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vndt_2007_1(46)_28) (Дата перегляду: 23.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізована епідеміологічна ситуація та співвідношення основних статистичних показників легеневого та позалегового туберкульозу серед населення семи областей західного регіону України зв 1991-2005 рр. Визначено основні тенденції розвитку захворювання туберкульозом, вивчено особливості патоморфозу туберкульозу в умовах пандемії.

76. Страшко С. Ефективність програми профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді [Електронний ресурс] / С. Страшко // Імідж сучас. педагога. – 2013. – № 2. – С. 46–48. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2013_2_15 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Узагальнено досвід упровадження в навчальний процес ефективних профілактичних програм, спрямованих на попередження ВІЛ-інфікування та формування безпечної поведінки у дітей і молоді.

77. Структурно-системний моніторинг інформованості різних верств населення щодо діагностики, профілактики та лікування ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс] / Л. Р. Шостакович-Корецька, А. В. Чергінець, Г. В. Шостакович, О. М. Якуніна // Актуал. інфектологія. – 2016. – № 1. – С. 19–22. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/akinf_2016_1_6 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті наведено аналіз епідеміологічної ситуації з ВІЛ/СНІДу в Дніпропетровській області, а також результати соціально-психологічного дослідження різних соціальних груп населення даного регіону.

78. Тарас М. В. Роль міжнародного права у сфері захисту прав людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом [Електронний ресурс] / М. В. Тарас // Наук. вісн. Львів. держ. ун-ту внутр. справ. Сер. юридична. – Львів, 2013. – Вип. 2. – С. 66–76. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2013_2_10 (Дата перегляду: 15.02.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано особливості застосування принципів і норм міжнародного права в заходах боротьби з епідемією ВІЛ/СНІДу. Наголошується на тому, що пропаганда та захист прав людини є одним з основних засобів ефективної протидії ВІЛ/СНІДу та необхідності подальшого вдосконалення норм міжнародного права в сфері захисту прав людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом.

79. Туберкульоз у дітей в Україні. Проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / О. О. Речкіна, К. Т. Дебрецені, С. О. Крамарев, Ф. В. Горленко // Проблеми клін. педіатрії. – 2013. – № 2. – С. 56–59. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pkp_2013_2_13 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

80. Фещенко Ю. І. Епідемія туберкульозу в Україні: історичні аспекти та сучасний стан проблеми [Електронний ресурс] / Ю. І. Фещенко, С. А. Черенько // Наук. журн. МОЗ України. – 2012. – № 1. – С. 48–57. –

Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/njmoz_2012_1_6 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовано епідемічну ситуацію з туберкульозу в Україні в історичному аспекті до теперішнього часу. Наведені організаційні заходи, що були спрямовані на подолання епідемії, досягнення та проблеми контролю за туберкульозом. З 2006 р. спостерігається тенденція до покращення епідемічної ситуації, проте з'явилися нові виклики – поширення мультирезистентного туберкульозу та ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ, що можуть призвести до нового витка епідемії, якщо не буде посилена відповідь з боку держав при реалізації нової Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 рр.

81. Ципко М. І. Соціально-медичні аспекти захворюваності на туберкульоз [Електронний ресурс] / М. І. Ципко, О. В. Розум, О. В. Любінець // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 1. – С. 56–60. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2012_1_10 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Наведено дані щодо захворюваності на туберкульоз. Встановлено, що останніми роками завдяки кращому фінансуванню, удосконаленню нормативно-правової та матеріально-технічної бази медичної допомоги хворим на туберкульоз вдалося зупинити рівень зростання поширеності цієї патології та знизити показники смертності від неї.

82. Чинники ризику прогресування та критерії оцінки перебігу ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу легень [Електронний ресурс] / О. С. Шальмін, Р. М. Ясінський, О. А. Растворов, Д. В. Мірошніченко // Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. – 2014. – № 4. – С. 58–63. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tlkhvil_2014_4_11 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

У статті визначені чинники прогресування ВІЛ/СНІД-асоційованого туберкульозу легень (ТБЛ) за клініко-рентгенологічними, гематологічними, біохімічними та імунологічними показниками та на підставі цих результатів встановлені критерії оцінки перебігу ВІЛ/СНІД-асоційованого вперше діагностованого ТБЛ.

83. Чоба Н. В. СНІД – реалії, профілактика, фізична реабілітація [Електронний ресурс] / Н. В. Чоба // Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучас. суспільстві : зб. наук. праць. – Луцьк, 2011. – № 4. – С. 82–86. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2011_4_22 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

У статті висвітлено історію виникнення ВІЛ/СНІДу, стан поширеності ВІЛ в Україні, проблеми та основні поняття безпечної поведінки громадян.

84. Шаповал-Дейнега К. Ю. Ресоціалізація молоді, яка зіштовхнулася з проблемами ВІЛ/СНІД [Електронний ресурс] / К. Ю. Шаповал-Дейнега // Акт. проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. праць. – Київ, 2011. – Вип. 12. – С. 73–77. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2011_12_17 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті викладено причини та шляхи поширення ВІЛ/СНІД в Україні, описано основні проблеми процесу ресоціалізації людей, які живуть з ВІЛ, в тому числі й дітей. Епідемія ВІЛ/СНІД має тяжкі соціально-економічні наслідки для країни, адже переважна більшість ВІЛ-інфікованих – це особи працездатного та репродуктивного віку, тому психологічна та соціальна адаптація до ВІЛ статусу є вкрай важливою не лише для окремої особистості, а й для членів її родини та найближчого оточення.

85. Шевель І. І. Туберкулез у ВИЧ-инфицированных в крупном промышленном городе [Электронный ресурс] / И. И. Шевель, В. Г. Кий-Кокарева // Укр. мед. альманах. – 2012. – № 5. – С. 161–163. – Режим доступа : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uma_2012_15_5_52 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Название с экрана.

У роботі проведено аналіз поширеності поєднаної патології ВІЛ-інфекція/туберкульоз у великому промисловому центрі. Проаналізовано основні поведінкові фактори, що сприяють її виникненню. Визначено групи ризику з інфікування ВІЛ та мікобактеріями туберкульозу.

86. Шевченко О. С. Ко-інфекція ВІЛ/туберкульоз: динаміка епідеміологічної ситуації за останні п'ять років в Харківській області [Електронний ресурс] / О. С. Шевченко // Проблеми екол. та мед. генетики і клін. імунології : зб. наук. праць. – Київ ; Луганськ, 2013. – Вип. 1. – С. 350–354. – Режим доступа : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pemgki_2013_1_44 (Дата перегляду: 03.03.2017). – Назва з екрана.

Туберкульоз є основним вторинним захворюванням при ВІЛ-інфекції й основною причиною смерті в стадії СНІД, це потребує спільних скоординованих зусиль фтизіатричної служби та служби боротьби зі СНІДом для своєчасної профілактики та діагностики туберкульозу у ВІЛ-інфікованих.

87. Шпота О. Є. Епідемічна ситуація з туберкульозу серед дитячого населення Одеської області [Електронний ресурс] / О. Є. Шпота // Одес. мед. журнал. – 2013. – № 2. – С. 63–65. – Режим доступа : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Omj_2013_2_17 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

Проаналізовані показники захворюваності, смертності від туберкульозу серед дітей і підлітків Одеської області за 3 роки. У 2011 р. захворюваність на туберкульоз в Одеській області серед дітей складала 8,2 на 100 тис. дитячого населення, що перевищує захворюваність у середньому по Україні. Водночас захворюваність у нашому регіоні серед підлітків зросла незначно, а по країні в цілому знизилася на 3,5 %. Проте в 25 % підлітків захворювання було викликане хіміорезистентними штамми *Mycobacterium tuberculosis*. Актуальними проблемами зростання туберкульозу в нашому регіоні серед дітей і підлітків залишаються: ріст захворюваності на туберкульоз у сполученні з ВІЛ-інфекцією, збільшення випадків хіміорезистентного туберкульозу серед даної категорії населення, низька мотивація батьків до своєчасного звернення за медичною допомогою та недостатній доступ до неї та її отримання. Вирішення даних проблем можливе лише шляхом реалізації державної політики, що базується на принципах рівного доступу населення різних вікових груп до якісної профілактики, діагностики та лікування туберкульозу.

88. Штанько В. Л. Наукове обґрунтування системи профілактики захворювання на професійний туберкульоз працівників галузі охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс] / В. Л. Штанько, Д. В. Варивончик // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2012. – № 2. – С. 61–68. – Режим доступу: URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2012_2_15 (Дата перегляду: 01.03.2017). – Назва з екрана.

У дослідженні науково обґрунтовано 3-рівневу систему профілактики туберкульозу серед працівників системи охорони здоров'я.

89. Щербінська А. М. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні: історичний аспект [Електронний ресурс] / А. М. Щербінська // Профілакт. медицина. – 2012. – № 1. – С. 4–10. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pmed_2012_1_4 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У роботі представлені матеріали стосовно політики держави в сфері боротьби з епідемією ВІЛ/СНІДу та її наслідками впродовж 1987-2011 років. Висвітлені питання щодо організації та забезпечення заходів профілактики, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД, здійснено огляд національних програм профілактики, оцінку їхньої ефективності та дієвості.

90. Якобчук А. В. Епідемія ВІЛ/СНІДу як соціально-правовий феномен сучасності [Електронний ресурс] / А. В. Якобчук, Є. О. Поляков, А. М. Лета // Україна. Здоров'я нації. – 2011. – № 4. – С. 159–163. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2011_4_30 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

Проведено аналіз уявлення про збудник ВІЛ-інфекції. Висвітлено особливості її розвитку у світі й Україні. Встановлено тенденції епідеміологічного процесу. Наведено прогнозовані показники епідемії до 2017 р. Акцентовано увагу на нерівномірній поширеності ВІЛ на різних адміністративних територіях. Проведено медико-статистичний аналіз серед контингенту населення Державної кримінально-виконавчої системи України.

91. Якобчук А. В. Періодизація національної нормативно-правової бази з питань протидії ВІЛ/СНІДу [Електронний ресурс] / А. В. Якобчук // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2013. – № 1. – С. 35–37. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2013_1_9 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

У статті наведено кількісний аналіз первинного та чинного національного законодавства за весь період існування епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні.

92. Якобчук А. В. Порівняльний аналіз чинного національного законодавства з протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Якобчук // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 2/3. – С. 312–319. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2012_2-3_58 (Дата перегляду: 16.02.2017). – Назва з екрана.

В Україні в 2010 р. прийнято новий закон у сфері протидії ВІЛ/СНІДу. Наведена порівняльна оцінка чинного національного законодавства відкриває нові шляхи його удосконалення.

93. Якобчук А. В. Удосконалення державної політики у національному законодавстві з протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Якобчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 14. – С. 108–112. – Режим доступу : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2012_14_29 (Дата перегляду: 17.02.2017). – Назва з екрана.

У статті наведені результати порівняльного аналізу розвитку національних нормативно-правових актів у сфері протидії ВІЛ/СНІДу в Україні, що відкриває нові шляхи його удосконалення.